

Prof. dr Veselin Vukotić

projekat

IDEJE I KARAKTER

kako razvijati timski duh
među studentima

Izdavač:
Univerzitet Donja Gorica u saradnji sa
ambasadom NR Kine u Crnoj Gori

Tipografsko-grafičko oblikovanje:
Johart

Fotografije:
arhiv Univerziteta Donja Gorica

Lektura:
Marija Radunović

Štampa:
Studio Branko - Podgorica

Podgorica, jun 2018. godine

Prof. dr Veselin Vukotić

projekat

IDEJE I KARAKTER

kako razvijati timski duh
među studentima

UDG, 2018. god.

APSTRAKT

Projekat „Ideje i karakter“ jedna je od najvećih inovacija u nastavnom procesu UDG-a, što je i ocjena njegovih diplomiranih studenata. Ovo je projekat koji afirmiše obrazovanje, odnosno studije kroz igru i razvoj mašte, shodno Ajnštajnovoj tvrdnji da je mašta važnija od znanja. Kao takav, kod studenata razvija timski duh, komunikacione vještine, karakter i vrjednosni sistem studenata, ali budi i njihovu radoznalost, sklonost istraživanju i razbija strah od javnog nastupa. Prepoznavši drugojakost i značaj projekta „Ideje i karakter“ za razvoj Bića studenta, uz veliku podršku Nj. E. Cui Zhiwei, ambasadora NR Kine u Crnoj Gori, ova knjiga izdaje se sa ciljem promocije drugačijeg pristupa obrazovanju i metoda istraživanja prilagođenih informatičkoj eri u kojoj živimo, koji je jedinstven ne samo u regonu, već i šire.

IDEAS AND
CHARACTER

ABSTRACT

Project “Ideas and Character” is one of the biggest innovation in the study process of UDG, which is also evaluated by it’s graduate students. This project promotes education, i.e. studies through game and play, as well as development of imagination, guided by Einstein’s assertion that imagination is more important than knowledge. As such, this project is devoted to development of team spirit, enhancing communication skills, character and value system of students, but also to development of awakening their curiosity, their affinity for research and breaking the fear of public speech. Recognizing the originality and importance of project “Ideas and Character” for development of the Being of student, with great support of H. E. Cui Zhiwei, ambassador of PR China to Montenegro, this book is published with a goal to promote different approach to education and research methods, adapted to today’s era of informatics, which is unique not just in the region, but wider.

想法与性格

摘要

“想法与性格”项目是UDG大学教学过程中最大的创新之一，也是我校毕业生最喜欢的项目之一。该项目促进教育，也就是说，通过玩游戏和发展想象力进行学习，就像著名爱因斯坦认为的——想象力比知识更重要。因此，学生通过这个项目培养团队精神，发展沟通技巧，学习真正的价值体系，同时也培养好奇心，学习怎么研究一个题目并打破公众表演的恐惧。在中国驻黑山大使崔志伟阁下的大力支持下，认识到了“想法与性格”项目的多样性与重要性，并出版本资料。这本书的主要目的是促进不仅在这个地区独一无二的，而且在全世界的、适合我们生活的计算机科学时代的不同教育方法和研究方法。

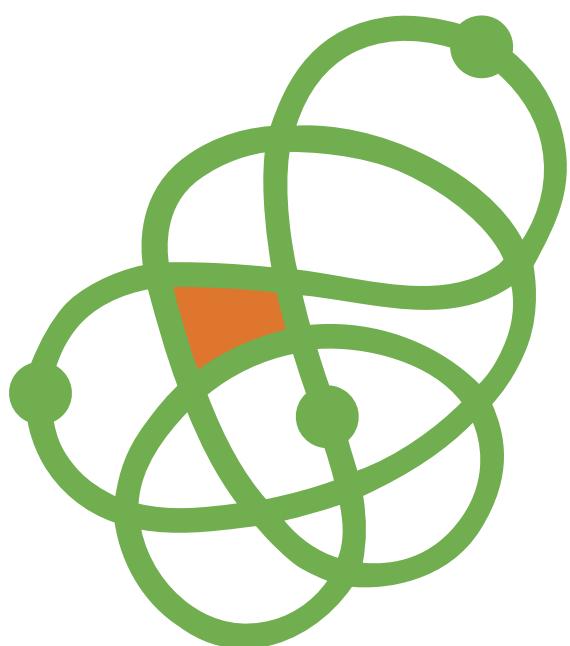
**IDEJE I
KARAKTER**

SADRŽAJ

1. Projekat Ideje i karakter: Riječ autora.....	11
1.1. Intelektualno - preduzetnički izazovi i organizacioni primjer.....	12
1.2. Konceptualna platforma projekta.....	30
1.3. Primjeri tema za pripremu projekta.....	38
Ideje i karakter: Uzbuđujuće iskustvo studenata.....	40
2. Utisci i iskustva studenata.....	43
3. Ciklus "Kina i karakter"	51
3.1. Kina - Istorija, kultura, religija, nauka.....	52
3.2. 中国 - 历史, 文化, 宗教, 科学.....	59
4. Statistika projekta.....	67
Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija" Teme I godina.....	70
Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija" Teme II godina.....	72
Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija" Teme III godina.....	74
5. Ambasador NR Kine podržava projekt.....	77
6. Projekat Ideje i karakter u fotografijama.....	83

Ciklus "Zemlje svijeta i karakter"
Zimski semestar 2015/16

1 PROJEKAT IDEJE I KARAKTER: RIJEČ AUTORA

1.1. Intelektualno - preduzetnički izazovi i organizacioni primjer

Zašto i otkud ideja?

Da li sa studentima raditi u velikim grupama (od 100 - 300 studenata) ili ih podijeliti u timove?

Na teorijskom nivou odgovor je jasan. Ali, kako to praktično uraditi? Potrebni su prostorni, vremenski i ljudski kapaciteti! To isto tako povećava i troškove studiranja! Katkada ni studenti ne žele da rade u timu - u kome imaju više obaveza!

Dugo sam tražio izlaz iz labyrintha! Sada kada to pišem čitaocu se može učiniti lako. Generalno, ljudima koji na bazi svog iskustva ne znaju što je inicijativa, kreacija, što je rad sa ljudima, sve kod drugog izgleda lako, banalno, čak se to doživjava i podcjenjivački. Ideju mogu prepoznati samo oni pojedinci koji imaju neko svoje iskustvo kroz višegodišnje iteracije (evolutivni pristupi) u razvoju sopstvenih ideja. **Samo majstor prepoznaće majstora.** Uvijek sam tragao za rešenjima koja sam stalno usavršavao. **Ne postoji konačno rješenje!**

Kada mi neko kaže da on ima veliko iskustvo u nastavi, i da je to iskustvo dovoljno da se razumije nastava i nastavni proces, često osjetim mučninu. Kao što prosti i plitki prolazak kroz život ne znači iskustvo, tako ni ulaženje u studionicu i održavanje predavanja eks-katedra i nije neko veliko iskustvo za razumjevanje procesa nastave. Ovo tim prije što je većina današnjih univerzitetskih saradnika i profesora ušla u studionicu bez prethodne pedagoške pripreme. Sam sam dosta istraživao proces nastave, uvodio i testirao mnoge „sulude“ ideje u nastavi (od održavanja časova u prirodi, na brdu, u Duklji, hodnicima fakulteta, organizovanjem istraživačkih grupa,

posebna komunikacija sa studentima i sl). Uz to sam pohađao i neke kraće kurseve iz Pedagogije na Filozofskom fakultetu u Beogradu i Moskvi. Isto tako, učestvovao sam i na nizu konferencija vezanih za metodologiju nastave...

Zašto sam sve ovo naveo? Da impresioniram čitaoca? Ne! Samo da ukažem **da je nastava jedan od najsloženijih tehnoloških postupaka, mnogo složeniji od cijepanja atoma, proizvođenja energije, konstrukcije aviona!**... A da li tako svi mislimo? Koji problem se rešava tokom nastavnog procesa? Prije toga nastavni proces je sličan svakom tehnološkom procesu: na startu imate inpute (ulaz), zatim te inpute kombinujete i na kraju imate proizvod. **I samo mišljenje je zanat koji se mora učiti!** U slučaju znanja to je kako da profesor ili saradnik, na bazi svoga znanja, vještina, pedagoških sposobnosti, **probude studenta** da u glavi otpočne procese vezivanja novih činjenica, misli i predstava za stare, za već ono što zna. Tehnologija nastavnog procesa treba da obezbjedi čvrsto i efikasno vezivanje tih činjenica za ranije znanje studenata i njegove predstave.

Važna pretpostavka ovakvog pristupa jeste:

1. Da je nastava proces, i kao svaki proces ima svoj kontinuitet i strog „tehnološki slijed operacija“ (slijed disciplina u nastavnom programu, a u okviru disciplina slijed problema)
2. Da ispred sebe imamo studenta čiji mozak nije prazan („tabula raza“) i da to njegovo znanje i iskustvo opredjeljuju njegovu vezivnu moć (uvezovanje) novih činjenica, odnosno njihovo shvatanje.

Iz ovoga proizilazi potreba mnogo, mnogo veće **individualizacije obrazovanja**. Potreba posmatranja svakog studenta posebno i shvatanja da je svaki student „slučaj i proizvod“ za sebe (različit od drugih). Odnosno, da se prisjetimo da je svaki čovjek poseban eksperiment prirode!

Znači, **metodološki problem koji pokušavam da riješim jeste kako individualizovati nastavu u dominantnoj kolektivističkoj paradigmi naše škole?** Kako svakog studenta podsticati posebno, kako prići svakom studentu pojedinačno, kako svakog studenta tretirati kao ličnost, umjesto posmatranja studenta kao bezličnog dijela velike grupe u kojoj je on samo broj?

Dvije su lekcije mog navedenog iskustva:

1. Na početku se ne može naći neko savršeno rješenje;
2. Na kraju krajeva shvatiti da ne postoji konačno rešenje- moramo stalno tragati!

Ovdje upozoravam da metod prst na čelo („sjetio sam se“) kao metod nalaženja rešenja za povećanje „misaonosti“ ne daje rezultate! Normativistički pristup

„naredbodavno“ takođe ne daje rešenje: „kako bi trebalo držati nastavu“, a to dati na bazi nekih stručnih knjiga i njihovog mehaničkog prepisivanja. Ja sam do rešenja dolazio i dolazim ozbiljnom analizom onoga što radim i teorijski čitanjem knjiga i knjiga, i praktično, i to analizom studenata, kako oni reaguju i zašto tako reaguju, kako se studenti ponašaju i zašto se tako ponašaju, kako se i zašto tako ponašaju moji saradnici i na kraju **moje unutrašnje oko** kao reflektor koje otkriva moje ponašanje i reakcije!

Svakodnevno, da bi se ušlo u individualizaciju nastave, kreator mora da dobro poznaje karakter i način razmišljanja (studenata, ljudi sa kojima radi), s jedne strane, (a) psihologiju sredine u kojoj studenti žive (sistem vrijednosti), s druge strane i na kraju, (b) mega procese koji se razvijaju na tržištu i u budućoj organizaciji društva i (c) nadolazeću paradigmu shvatanja svijeta. Ove tri dimenzije se moraju usaglasiti!

Siguran sam da je mali broj profesora koji je u stanju da ovo postigne čak i u dugom roku. Postoje i neki administrativni uslovi (mr, dr) da se uđe u nastavu! To nije dovoljno!

Iskustvo mi jasno govori: Ne dozvolite **da u nastavu ulaze ljudi koji nemaju pedagoško iskustvo: teorijsko i praktično!** Važan je **karakter profesora, njegovo biće je važnije od njegovog znanja** jer on veoma utiče na karakter studenta! Ovo posebno na početnim godinama studija. Zato svako ne smije da uđe u učionicu ili studionicu - ma koliko da je napisao knjiga. Ovaj stav se malo razumije i ne želi prihvati!

Nastava i u školi i na fakultetu je jedan od najodgovornijih poslova kojim čovijek može da se bavi! Odgovornist je na nastavniku veća nego na kontroloru leta ili generalu! U učionici se ubijaju generacije (ne samo oni koji sjede u učionici, već i njihova djeca – jer ona izlaze iz “defektne” porodice....i ko zna dokle to ide). Kod kontrolora i generala žrtve mogu biti hiljade i hiljade ljudi – to je ipak manje od ubijanja generacija!

U društvu u kome intelektualni leševi šetaju – nema napretka! Isto tako, uloga i odgovornost nastavnika i profesora za oblikovanje i duh društva je veća nego i samih **političara...** I političari su proizvod školskog sistema, odnosno nastavnika i profesora.

Kvalitet nastave se ne određuje brojem najboljih niti profesora, niti učenika i studenata. Njega određuje najlošiji đak i najlošiji profesor. Kao što se kolona vojnika kreće brzinom najsporijeg vojnika!... Nemali broj ljudi se nije

slagao sa ovim pristupom, pod izgovorom: „Nije svako ture za vezira“... Ovo je elitistički pristup nastavi, najčešće onih ljudi koji se prividno zalažu za jednakost u društvu i koji se „ubiše“ na nivou riječi brigom o sudbini svakoga čovjeka... Zadatak svih nas kao profesora je da svakog studenta, da svakom studentu pomognemo da nađe taj **božiji** talenat u njemu, da mu pomognemo da se **probudi...** Sve ovo ne znači da se zalažemo za primitivno shvatanje, svojstveno nadobudnim profesorima, da sve studente treba pustiti da polože, bez obzira na njihovo znanje... Ovaj komentar („Baš me briga za najlošije – kako znamo ko su najlošiji?“) je maska za nerad i nespremnost da se više radi, više ulaže u studente, u svakog studenta... ovu naviku i ovakav prilaz postepeno odstranjujemo sa UDG-a, ali – nedovoljno brzo! Treba, prije svega imati u vidu mali broj studenata u grupama, uslove rada na UDG-u, kao i činjenicu da su nas studenti izabrali iako su imali mogućnost da se besplatno upišu na Državni univerzitet.

Početak nastave za studenta nije onaj kada on uđe u studionicu, već dan kada je njegov nastavnik pošao u školu - prije više decenija!... Čak i prije toga!

Srozavanje jednog društva ili stagnacija u razvoju su odraz stanja duha u tom društvu. Loše obrazovanje vuče nazad, kao što dobro obrazovanje društvo gura naprijed.

Zar Japan nije tipičan slučaj? Ekonomija Japana je treća u svijetu, uprkos činjenici da to postiže sa četiri, sa resursnog stanovišta, pusta ostrva. Japan je vjerovatno kroz vjekove pronašao nekog pametnog i mudrog cara koji je krenuo u opismenjavanje i obrazovanje nacije, prevashodno u tehnološkom smislu, što je tako siromašnu zemlju dovelo na vrh za manje od 100 godina. Krajem 19. vijeka Japan je bio izrazito nerazvijena zemlja... Slično je i sa

Južnom Korejom, koja je imala strategiju reforme obrazovanja u 30 godina: prvih 10 godina reforma osnovnog obrazovanja, potom 10 godina reforma srednješkolskog obrazovanja i na kraju - sljedećih 10 godina reforma visokoškolskog obrazovanja. Na UDG-u, do sada uspijevamo da ovu kaskadu primijenimo na viziju razvoja UDG-a!

Postoje ljudi kojima se mnoge moje ideje u nastavi svide i postanu bliske! Prihvataju ih i naravno prikazuju kao svoje! To je manje bitno, ali je važno. Ko je spremjan da tuđu ideju prikaže kao svoju i da time fascinira okolinu, taj nije istinski reformator, a nije ni dobrog karaktera. Godina, dvije- eventualno tri i sve se vrati na suštinu čovjeka: on nije pravi za takve promjene! **Imitacija nije loša, ali to nije kreacija!**

Morate biti istinski preduzetnik! To znači, da prije svega morate biti zaljubljeni strasno u ono što radite! Kada promjene u nastavi doživite kao svoje istinsko postignuće i kada imate jaku unutrašnju želju da vaš proizvod (student) bude uspješan na tržištu, kada strasno želite da bude najbolji, kada vjerujete da to student može i kada se nađete na istim „frekvencijama“ sa studentom - tada je stvorena osnova za uspješno i kvalitetno obrazovanje... Ali, samo za početak!... Samo za početak tehnološkog procesa nastave!

Upravo na postepenom osvajanju svih ovih komponenti preduzetništva, došao sam do nekih svojih orginalnih metoda, koje sam razvijao na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, prije svega kroz PMB studije (to je koncept koji kada su moji nasljednici, fascinatori počeli da ga razvijaju kao svoj- propao), smjer Preduzetništvo i preduzetničke finansije, Postdiplomske studije "Preduzetnička ekonomija, kao i više novih naučnih disciplina. Nažalost, sve je to u nekim institucijama gdje sam radio manje-više ugašeno. To znači da je bilo suviše orginalno i vezano za jednog čovjeka. Istina, neki od metoda su se zadržali, ali ne i dalje razvijali.

Na ovim osnovama je nastala, kako je kritičari zovu "Vukotićeva škola", ta mreža stotina studenata, studenti koji su prepoznatljivi svakom ko zna da analizira ljude... Sve to iskustvo je na UDG dobilo još veći razmah!

Ipak, da bi mogli da unapređujete nastavu morate istinski da se **družite sa studentima!** Samo ih tako možete upoznati! Morate da se uskladite sa tom ogromnom energijom, željom, nekada i nadobudnošću, da ne kažemo nedovoljnim vaspitanjem. Isto tako ni njima nije lako sa profesorima: kako da ne podlegnu sujeti nastavnika i saradnika... A često mi izgleda da toliko anđela,

toliko svetaca kao na fakultetima nema ni u manastirima; svi najpametniji i nedodirljivi!.. „Pa zar da se ja spustim na nivo te razmažene djece?“, pitaju se mnogi „uzvišeni“ profesori.

Kako tu sujetu nastavnika i saradnika i umišljenost, što je činjenica, možemo upregnuti ka cilju: povećanje kvaliteta sposobnosti i vještine studenta; uzdizanje njegovog duha?

Na bazi svog iskustva sam došao do zaključka:

a) Student se u nastavi van studionice ponaša potpuno drugačije nego u studionici. Usvajanje znanja i vještina, pobuda razmišljanja, kreativnost ideje, osjećaj slobode i odgovornosti su stostruko veći van studionice nego u njoj!

b) Netradicionalni modeli nastave su studentima mnogo prihvativiji od sadašnje „trikotažne konfekcije“!... Nedodirljivi profesor koji namrgodeno čita već požutjele bilješke... Studenti traže „markiranu nastavu“! A kroz „markiranu nastavu“ se može doći i do „markiranog proizvoda“. Markiranost znači drugojakost, originalnost, sopstvenost...

Neću obrazlagati ovaj iskustveni nalaz!

Od njega polazim u daljem razvoju projekta: **„Ideje i karakter - Intelektualno - preduzetnički izazovi“**.

Tehnologija i tehnološki postupak realizacije **ovog projekta su orginalni i predstavljaju dio tehnološke tajne u nastavi na UDG.**

Zato će neke karike biti preskočene ili nedovoljno objasnijene- radi očuvanja inelektualne svojine, a još više radi toga da studenti UDG budu drugačiji proizvod na globalnom tržištu! Ovaj projekt je jedan od osnovnih temelja te drugojakosti! Odnosno, prepoznatljivosti studenata UDG-a!

II

Što se želi postići sa ovim projektom? Želi se razviti intelektualno preduzetništvo, među studentima i mojim saradnicima... Koje su osobine tog inelektualnog preduzetništva?

Njih možemo svrstati u više grupa:

a. Karakterne osobine:

- 1) Profesionalizam
- 2) Sklonost ka poizvodnji ideje
- 3) Samostalnost
- 4) Kreativni pristup poslu i životu

- 5) Razvoj inicijative i inovativnosti
- 6) Navikavanje na timski rad
- 7) Navikavanje na konkurenčiju i takmičenje, ali i na saradnju
- 8) Sticanje sigurnosti u sebe, svoje znanje, vještine, intuiciju
- 9) Razvijanje odgovornosti prema obavezama

Odnosno, projekat „Ideje i karakter“ utiče na razvoj **vještina**, na **povećanje obrazovanja**, kao i na noviji **način razmišljanja. Riječu, projekat kvalitativno unapređuje Biće studenta!**

b. Vještine koje razvija:

- 1) Znati prezentirati i plasirati svoje ideje;
- 2) Borba za svoje ideje (strategija i taktika), ubjedivanje drugih;
- 3) Komunikacija i vještine komunikacije;
- 4) Oslobođanje od straha nastupa na javnim mjestima;
- 5) Istraživačke vještine- sklonost ka eksperimentu;
- 6) Fizička spremnost- razvijanje ljubavi prema sportu;
- 7) Sposobnost organizovanja svog vremena- mjeriti vrijeme minutima!

c. Znanje i obrazovanje:

- 1) Upoznavanje sa djelima više misilaca, odnosno sa idejama velikih misilaca (filozofa, književnika, pjesnika, naučnika, teologa...);
- 2) Aktiviranje znanja iz srednje škole, posebno iz lektire, tj. književnosti;
- 3) Povezivanje velikih ideja iz prošlosti sa svakodnevnim životom studenata i nastavom na UDG-u.

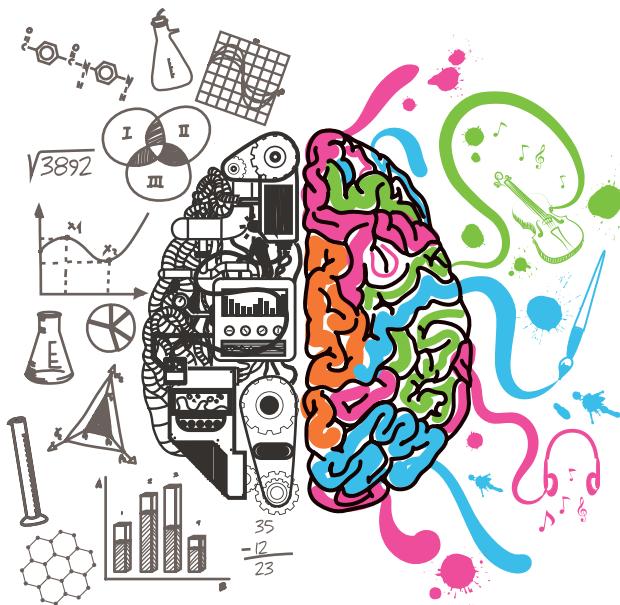
d. Način razmišljanja:

- 1) Uticaj velikih ideja na mišljenje studenata; bolje razumjevanje stvarnosti;
- 2) Razvoj apstraktnog mišljenja (proizvodnja slika, vizije, ideje u mozgu);
- 3) Misaoni pristup prevođenja ideje (teze) u praksu;
- 4) Shvatanje ili postavljanje čudnih pitanja koja navode na razmišljanje i povezivanje različitih događaja i ideja, npr: „Kako bi Aristotel vodio Coca-Colu?“, ili „Da li je Hrist bio hrišćanin?“, „Kakva je uloga konjske potkovice u razvoju naše civilizacije“, „Da li je veće otkriće jahanje konja ili izum kompjutera?“;
- 5) Fokusiranje na drugojakosti, osobenosti u shvatanju stvarnosti. (Drugojakost = markiranje).

Kako da na kraju nastave (tehnološkog postupka) dobijete ovakav proizvod

(dobrog studenta)? Kako da sve ove osobine budu u jednoj osobi i njegovom karakteru? Priznaćete - nije lako! I da je kompetitivniji od proizvoda konkurenčije!

Ovaj projekat ima za cilj i **osposobljavanje mladih saradnika** na njihovom putu ka intelektualno-pedagoškim preuzetnicima. Pronalaženje saradnika koji imaju osobine **intelektualnog preuzetnika!** Na ovom projektu želim da se razvijaju i **nasljednici ove ideje**, ali i ljudi koji će biti sposobni da je unaprijeđuju i prilagođavaju okolnostima koje se stalno mijenjaju... A da bi to mogli, moraju suštinski, ne površno, na ravni, razumjeti ideju ovog projekta. Svima koji tu ideju suštinski ne poznaju - ovo izgleda lako, da ne traži ni znanje,

ni rada, sve svode na nešto mehaničko... I to je glavna opasnost daljeg razvoja ovog projekta! U korijenu, suština ovog projekta je u karakteru profesora, u tome da li ga profesori vode i organizuju sa strašću i ljubavlju ili onako usput!

To je i razlog da se u realizaciju uključuje i veliki broj mladih saradnika, studenta postdiplomca, kao i neki ljudi iz poslovne mreže UDG-a. Ovo su prvi koraci za stvaranje uslova da se kod nas u Crnoj Gori stvara jedan nov način razmišljanja, jedan pogled na život koji nas kvantnim skokovima razvoja vodi ka zajednici koja teži vrhu u mnogo čemu i u globalnim razmjerama!

Razni pokušaji kroz tzv. „kreativne radionice“, „škole biznisa“ i sl. koji nam dolaze kao upakovano McDonalds znanje izvana, liče na plastične operacije: za kratko vam riješe npr. problem bora na licu, da bi kroz par mjeseci bore bile još dublje i vidljivije!

Mora se poznavati suština i raditi sa suštinom!... A suština se nikada ne može otkriti bez ljubavi i strasti!... Otkriva je srce više nego um!

Ja smatram da je lični razvoj razvoj baziran na znanju važan. Ali mi se čini da je razvoj još više baziran na **karakteru, na idejama i inovacijama**, još važniji. Ne vjerujem u znanje bez karaktera!

Ne vjerujem u znanje bez **Bića!**

A znanje je uvijek u pojedinačnoj glavi!

Znanje je uvijek individualno!
Na postoji kolektivno znanje!!!

Znanje samo po sebi ne proizvodi novo znanje, niti povećava vrijednost!

Važno je da li imaš karakter da to znanje upotrijebiš i kako da ga upotrijebiš!

III

Tehnologija realizacije ideje

Ideja se realizuje procesno - u vidu koraka:

I korak: ?

II korak: ?

III korak: Razgovor sa studentima i početno objašnjenje ideje

IV korak: Podjela studenata u grupe. Izbor imena grupe.

V korak: Transformacija grupe u tim! Izbor imena tima.

VI korak: Izbor lidera tima!

VII korak: Izbor moderatora grupe (saradnik, student postdiplomac, profesor,...)

VIII korak: Rad tima tokom semestra

IX korak: Prezentacija

X korak: Nagrade?

XI korak: Analiza i priprema za sledeći semestar, za sledeći ciklus!

Metodološko pojašnjenje ovih koraka

Prva dva koraka su mala tehnološka tajna autora ove metodologije! Neko ko želi samo da mehanički “preslika” ovu metodologiju to može uraditi i bez ova dva koraka! Ali, mnogi su pokušali da otkriju tehnološki gen Coca-Cole, i dijelom dobili Cole ali nikada Coca-Cole!

III korak: Razgovor sa studentima! Objasniti ideju! Važno postignuće ove faze je: da studentu počinu da svetlucaju oči! Kako ih dovesti u tu fazu? Kako ih toliko pokrenuti? Kako ih toliko probuditi?... Ne ići na taj razgovor bez ličnog nadahnuća!... Ako se profesorski čas doživljava kao posao- oči studenta rijetko svetlucaju! A treba da to postignite sa 250 studenata!... Prije “tajne” u profesoru, postoji i još nešto što je važno u tehničko-prostornom smislu...

IV korak: Studenti se prvo dijele u grupe! Kako? Koji kriterijumi? Da bi to mogli morate već znati studente? Kako kad je tek početak nastave?... A zašto je Lovćen i Lovćenska trka? Zašto prvi čas na vrhu Lovćena svakog 4. jula? Zašto Ljetnji eseji sa Lovćena? Zašto lična e-mail komunikacija? Zašto razgovor tokom upisa? Zašto...? Da fasciniramo? Ne! Sve je to dio jedne glavne ideje koja odgovara na pitanje: Kako proizvesti najbolji proizvod za tržiste, ne samo u regionu?... Da li uzeti kriterijum uspjeh?... Opštinsku pripadnost?... Ne!... Otkrivam tajnu: Kako postići da u grupi imaš makar dva jaka liderski probuđena studenta i makar jednog studenta koji je “kontraš”, “konfliktan”!... Odnosno, kako spojiti lidere i kontraše!... Tako smo dobili x grupa po x studenata (ne više od 5 u grupi)!

V korak: Kako da se grupa transformiše u tim?... Kroz izbor lidera grupe! Grupa od x studenata samostalno bira lidera!

Svaki student grupe **mora da se javi da želi** da bude lider grupe! Studenti koji to ne žele- moraju se javiti meni ili moderatoru- i tu će biti oštar razgovor! Svako mora da uđe u borbu da bude lider grupe!... Bez izuzetka... Svako prezentira svoj “program”!

Jedan će pobijediti!
Ali, postoji i druga šansa!
Rezbor lidera kroz 4 nedjelje!

A onda postoji još 5 šansi u sledećih 5 semestara studija! Tu su i razne studentske organizacije, tribine i sl.

Student na UDG je stalno u šansi da se bori da bude **lider! Da tokom studija razvija karakter da bude lider!**

Studentima stalno ističemo da lider i vođa, lider i šef, nijesu isto. Lider je osoba koja **budi saradnike**, osoba koja **zrači duhom, vrlinama i posvećenošću**; osoba koja **podstiče druge da su inicijativni i kreativni...** Važno je, postepeno, čak i generacijski, "razbijati" tu logiku vođe, autoriteta na bazi pozicije, vođe koji ima funkcionalnu pamet, "razbijati" tu "ljubav" prema čvrstoj ruci, koja izvire iz naše tradicije...

Znam puno svojih kolega, sa studija, svojih najboljih studenata, koji su, iz učitivosti, želje da budu fini, poslušni, želje da ih svako voli, želje da ih komšije hvale, koji su zaglavljeni u čoškovima života!... Isto tako, imamo primejre onih drugih! Po pravilu, studenti koji su tokom studija imali neku vannastavnu aktivnost (sport, folklor, društvene aktivnosti...) a i zarađivali za studije, mučili se u studentskim domovima, putovali i slično, riječju koji su osjetili život - u prosjeku su više postigli od onih koji su bili opterećeni samo ispitima i poslušnošću. Ovaj projekat – "Ideje i karakter", jeste jedan od načina da studenti tokom studija "osjete život". **Na UDG-u najstrožiji profesor je Život!**

Na globalnom tržištu traži se još više od samog znanja: snažna vjera u sebe; ambicija i hrabrost da se ta ambicija i ostvari.

Svakako, sve to uz poštovanje zakonskih, moralnih i običajnih pravila! Kada se već mladi studenti naviknu i da gube i da pobjeđuju, tada se guši ta česta ljudska drskost da se do cilja ide i preko leševa!.. Porazi i pobjede razvijaju moral kod čovjeka... Razvija se filozofija Jina i Janga...

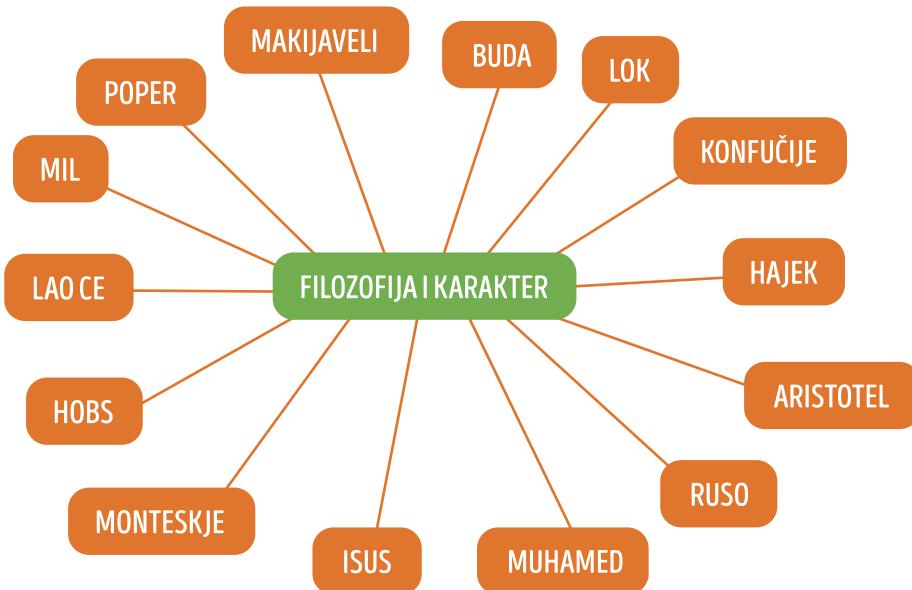
U svakom sportskom takmičenju svako ulazi sa ambicijom da bude najbolji, ili što bolji! Posotje pravila igre, postoji moral (npr, ako je neko od igrača povrijeđen, izbaciti loptu u aut da sudija prekine utakmicu) ili običaj (razmjena dresova) i na kraju sportski pozdrav! To je filozofija na kojoj se zasniva i ovo takmičenje timova!... Razvijanje karaktera koji ima ambiciju zasnovanu na moralnom ponašanju! Ambiciju koja je ograničena slobodom i dostojanstvom drugih!... Zar u sportu ne uvažavate slobodu protivnika, ali želite da pobjedite!... To nije konfliktno, kao što, uglavnom neuspješni ljudi, to ističu!

Izbor imena grupa

Da li bilo koje ime?... Ne!

Ime grupe proizilazi iz **karaktera ciklusa**. A tih ciklusa ima 6 - u svakom semestru jedan. Npr. prošli ciklus je posvećen idejama koje su mjenjale svijet, i koje su te promjene vezivali za slobodu pojedinca!

Na bazi toga utvrđena su sledeća imena grupa:

Više timova ima isto ime... Svako ga prezentira na svoj način.
Ali, što tim da radi sa imenom?

Da drugim timovima prezentira svoje ime! Na način kako se tim samostalno i kroz debate odluči! Aristotel, ko je bio, što je njegov doprinos, njegove misli, zašto je tako mislio,... Koja je bila njegova osnovna životna ideja! Zašto je Aristotel tako mislio? Koje i kakve životne i društvene okolnosti su podstakle njegove ideje! Ne baviti se biografskim detaljima, sem u mjeri koliko je to važno za objašnjenje njegove ideje i zašto je tako mislio. Aristotela treba posmatrati očima tog vremena. Isto tako, koje su opšte ideje tog vremena i vremena koje prethodi uticajima na njegove ideje. Povezivanje njihovih ideja sa sadašnjosti...

Kako će ga prezentirati - potpuna sloboda svakog tima!

Nekada je to čak i flim, nekada pozorišna predstava,...
Ko kontrološe da li će studenti ozbiljno da rade, ako je sa njima stalno, nije profesor!

Samo takmičenje obavezuje na ozbiljnost! **Niko ne tjera studente da rade i koliko da rade!** Ali, rezultat svog rada treba da prikaže u ciklusu takmičenja sa drugim timovima... I u sali pred 300 studenata, koji dobiju vrijeme da grupi koja prezentira postavljaju pitanja i svim članovima grupe pojedinačno... Studenti se navikavaju na tržište i logiku tržišta koja ih čeka u životu! Nije lako doživjeti crvenilo pred 300 ljudi, obrukati se pred toliko kolega... Te ocjene, to mišljenje, ta bruka ili pohvale prate studente kroz čitav život! Znam da riječ "tržište" izaziva mrske poglede i "sočne" riječi birokratski profilisanim umovima i palanačkim karakterima. Zato, Tržište neka shvate kao mehanizam kojim drugi ljudi ocjenjuju naše rezultate! I ti mrzitelji tržišta, ukoliko nijesu sa svojim rezultatima na tržištu – jer ih nemaju, svaki dan u prodavnici "ocjenjuju druge" – najveću ocjenu je dobio proizvod koji su kupili!

VI korak: Studenti sami biraju lidera!

Prethodno sam im objasnio da lideri ne cijene puno one koji nemaju ambiciju da dođu na njihovo mjesto! Zato tu ambiciju mora da ispolji svaki student i da se bori da ubjedi ostale da je baš on lider!

Lideri poštuju najviše one od kojih ih je strah da će ih „skinuti sa vlasti“! One druge, poslušne, više koriste za svoje ciljeve!

Istina, ovdje u Crnoj Gori lidere shvataju kao vođu, što je pogrešno. Lider i vođa nisu isto!

Kao što sam već istakao, lider motiviše ljude oko sebe, pokreće ih, vođa ih zaslepljuje i vodi! Lider od grupe traži inicijativu i kreaciju, vođa traži slijepu poslušnost!

Student već sada treba da stiče način razmišljanja i ambiciju koja mu ne dozvoljava da bude bilo čiji potrčko! Ako radi u računovodstvu- da odmah ima ambiciju da bude "šef"! Ako radi kao marketing agent- da bude šef marketinga!... A šef marketinga, kako ističe Lee Jakoka, inženjer mašinstva, iz svog iskustva kao šefa marketinga u Fordu, je najbolja pozicija da se postane "glavni u firmi" - njen direktor!

Moraš imati poziciju da organizuješ druge ljude i takva pozicija ti daje mogućnost za dalje napredovanje!

Na globalnom ili evropskom tržištu važe neke surovije norme od tog lokalnog tržišta! To je ta razlika između našeg fudbalera da dosegne nivo Manchester

United ili košarkaša NBA lige, ili da igra u našoj domaćoj ligi! To su dva potpuno različita tržišta, različite organizacije, različiti pristupi profesiji! To su dvije različite vrste treninga: za lokalne i za međunarodne utakmice! Studente pripremamo za utakmice na međunarodnom tržištu!... UDG posvećuje pažnju treningu za polaganje ispita kod najstrožijeg profesora svakog od nas a taj strogi profesor je **Život!**

Ne zaboravimo da današnji studenti idu u penziju oko 2080.godine! Što će se dešavati u svijetu od danas do tada? To niko ne može da kaže! To niko ne može da previdi! Jedino se mogu predvidjeti neki **principi** ponašanja i razmišljanja i potreba za fundamentalnim znanjima i novim idejama. Naravno, za sve te nove neizvjesnosti, zadovoljstva ali i surovosti koje nosi život potreban je jak karakter i ambicija.

VIII korak: Rad tokom semestra

Moderator

Svaki tim će „izvlačiti“ i svog moderaotra!

Moderatori u I i II semestru su mlađi saradnici na fakultetu i iz ekonomsko-reformske mreže.

Moderator nije mentor!

Moderator ne smije da se upliće u rad grupe u vezi se prezentacijom. Moderator je kao sudija: vazduh! On ne učestvuje u igri! On se brine o pravilima rada i organizaciji rada grupe. Npr.

1. Razgovor sa timom:

Zašto je ovaj ciklus važan za njih. Opis njegovog školovanja i dosadašnji uspjeh u karijeri: što je uticalo na to da danas npr. bude moderator ove grupe! Preporučuju dobre knjige važne za njihovu prezentaciju! Preporuka dobrog članka: motivisati tim da bude najbolji! Da ukaže članovima tima važnost međusobnog druženja, stvaranja mreže! Isto tako pomaže grupi da uspostavi kontakte sa osobama i institucijama koje su im potrebne za prezentaciju.

2. Pravila tima:

- a. Obavezno učešće svih članova u radu grupe. Razgovor sa onima koji ne dolaze ili su manje aktivni, ali samo savjet, ne prijetnja, strogost i sl.

- b. Insistiranje na pristojnom ponašanju članova tima tokom razgovora
- c. Poštovanje svih pravila iz ugovora o studiranju
- d. Da li tim uopšte radi i da li ozbiljno prilazi zadatku - informacije koju šalje operativnom rukovodiocu zaduženom za sprovodenje projekta.

3. Organizacija:

Pomoći timu da stupa u kontakt sa osobama ili institucijama ukoliko su im potrebni neki dodatni rezultati za prezentaciju. Za svakog mладог saradnika biti moderator znači da stiče pedagoško iskustvo, te da shvati značaj buđenja studenata za njihov uspjeh na studijama... Oni koji to tako ne shvataju, već kao "radnu obavezu" - siguran sam da neće daleko stići na univerzitetskoj piramidi... Barem će tako biti, a već jeste na UDG-u.

Lider tima

To je student!

Bira se na prvom sastanku grupe, koji zakazuje student koji je bio određen za izvlačenje imena grupe. Taj student i vodi **prvi sastanak grupe**.

Prvi sastanak

- RAZMJENA KOMUNIKACIONIH INFORMACIJA:
  1. Adresa;
  2. Telefon;
  3. E-mail.

Drugi sastanak

- IZBOR LIDERA:
  1. Svaki član grupe da izloži "svoj program", kako on zamišlja rad grupe i način prezentacije
  2. Kako bi on organizovao rad grupe
  3. Strategija takmičenja kako je on, kao član grupe, vidi

Na kraju - glasanje (sloboda izbora grupe: tajno, javno, evrovizijski...)

Pravila izbora lidera

- 1. Nema svađe!... Nema galame!
- 2. Pristojno ponašanje!

3. Nema upadanja drugom u riječ!
4. Predstavljanje „programa“ do 5 minuta!

Uz princip: "Hoću da budem lider, ali uz poštovanje svojih kolega!"

Lider je dužan da:

1. Organizuje rad tima
2. Obavještava članove tima o mjestu i vremenu sastanka
3. Odgovoran je za dinamiku rada tima
4. Da moderatoru svakog drugog petka pošalje izvještaj o radu tima, atmosferi u timu, problemima u ponašanju pojedinaca,...)
5. Da bude odgovoran za realizaciju dogovorenog programa
6. Da pokrene npr. raspravu o taktici!
7. Da vodi tim ka pobedi!
8. Da razvija atmosferu drugarstav i prijateljstva!
9. Da poštuje i podstiče incijitive svakog člana grupe pojedinačno
10. Da autoritet gradi na snazi ideja, manira, tolerancije, motivaciji drugih članova tima, ne na razvijanju straha i prijetnji!

Članovi tima:

1. Da poštuje usvojena pravila
2. Da aktivno učestvuju u radu
3. Da se pristojno ponašaju
4. Da redovno dolaze na zakazane sastanke
5. Da daju sve od sebe da tim bude pobjednik!
6. Da shvate da će se znanje iz ovog ciklusa predavati i bodovati na predmetima za koje je ovaj projekat vezan!
7. Da postoje odredbe Ugovora o studiranju koje jasno ukazuju na obavezu studenta da učestvuje u ovom projektu!

Preporuka:

1. Naći jednu bazičnu knjigu koja se odnosi, u ovom slučaju, na filozofa čije ime nosi grupa i da je svi članovi tima savladaju.
Uz to, potrebne su i dodatne informacije.
2. Sastanci grupe. Tu dajem nekoliko savjeta:

- a) Nikako ne održavati sastanke u studionici (bolje u hodniku, stepenicama, terasa, Studentski klub, dvorište zgrade UDG, ulazne stepenice,...)
- b) Po mogućnosti što više satsnaka van zgrade UDG (park, most, kafić, bilo gdje u prirodi, Plavnica, Belveder, vrh nekog brda, na rijeci,...)
- c) Ukoliko ima mogućnosti poželjni su sastanci timova i izvan Podgorice (npr. Nikšić, Ulcinj, Bar,...), pogotovo ako u timu ima članova iz drugih mjesta i koji mogu biti domaćini.
- d) Ukoliko neko ima mogućnosti da to organizuje i kod svoje kuće i da svoje roditelje upozna sa svojim priateljima sa studija - i to je OK i poželjno! (to je pokazala praksa iz I generacije)

IX korak: Prezentacija

Svaki tim je pripremio prezentaciju... Svi članovi tima su dužni da učestvuju u prezentaciji... Prezentacija se obavlja samo u amfiteatru pred oko 300 studenata. Prezentacija približava filozofa ostalim studentima... Nakon prezentacije – pitanja iz publike i od strane žirija... “Konkurentski” timovi koriste priliku da uhvate tim koji prezentira u neznanju, što utiče na žiri... Pokazuje se da nije preporučljivo izaći pred 300 studenata nespreman... Na ovakav način prezentiranje utiče i na razvoj ne samo samopouzdanja, već i dostojanstva. Nije bila rijetkost, posebno u početku, ali to se i sada dešava, da od treme, nespremnosti, stida od neznanja, student padne u nesvijest, da mu pozli...

Na kraju ciklusa, na kraju svih prezentacija, svaki student treba da dobije neka znanja o svih 12 filozofa- čija imena nose grupe!... Mnoge studente to pokrene da i sami tragaju za knjigama tog mislioca...

Prezentacija je struktuirana: 20 minuta izlaganje plus 10 minuta pitanja!

Pitanja se postavljaju konkretno studentu, članu tima- ne timu! Tako se izbjegavaju “spavači”!

Student koji iz bilo kojih razloga ne učestvuje u timu na prezentaciji će izgubiti pravo da polaže u toj školskoj godini predmet za koji je vezan na tom Fakultetu i u tom semestru i to će biti napisano u suplementu diplome i preporukama koje na kraju studija daje UDG.

X korak: Nagrade

Pobjeda!... Zadovoljstvo!... Novo znanje... Nova prijateljstva... Suze... Premor... Obećavanje sebi da će biti bolje, da neće dozvoliti sebi takvu blamažu...UDG maksimalno izbjegava razvijanje kod studenta tzv. "Pavlovjevog refleksa" - da nešto uradi samo zato što mu za to slijede bodovi, što i jeste u suštini Bolonjske deklaracije... Studente ne treba "dresirati"! Treba probuditi u njima ono duhovno i ljudsko... Svi koji sumnjaju da to "današnje generacije" nemaju, ne mogu biti na UDG-u, od profesora i saradnika, preko zaposlenih do studenata i njihovih roditelja... Vjerovaću samo onima koji to kažu za sebe¹ i svoju djecu... Priča koja počinje sa: "Oni drugi..." nije preporučljiva na UDG-u, niti u životu... Mi razvijamo Sokratovu misao da čovjek koji ne istražuje sebe i ne radi na sopstvenoj samospoznaji, nije vrijedan života... Nažalost, palanke su pune takvih, palančana koji gutaju uspješne i pametne!

XI korak: Zaključne poruke

Ovakve i slične cikluse ćete imati u svakom semestru!

Siguran sam da će ta vanstudionička nastava dati veliki podstrek ukupnom Vašem razvoju.

Zato ovo ne shvatite kao bubanje, već kao **igru**. Istina, ozbiljna igra sa ozbiljnim pravilima, a i posljedicama za svakog pojedinačno. Shvatite ovo kao SVOJU šansu da izgradite softveni karakter! Kao mogućnost da **upoznaš sebe!**... Kao mogućnost da **pamtiš sebe!**

Kao mogućnost da se izađe iz te andeoske i zatvorene čaure! JA znam da je puno svile u tim vašim čaurama!

Želim da ih otvorimo!

A čovjek se otvara u saradnji, takmičenju, životu sa drugima! Ako svemu ovome pridete relaksirano i ozbiljno - postići ćemo kolosalan uspjeh!

Uostalom, o tome pitajte i svoje moderatore!

---

¹ „Ja sam duhovni bogalj i emocionalni vampir“

1.2. Konceptualna platforma projekta

U prvom dijelu data je metodologija i tehnika organizacije Projekta. Ali, što je konceptualna platforma Projekta, u kojem paradigmatskom kontekstu se sve ovo organizuje?

1. Ovaj projekat se realizuje pod rukovodstvom prof. dr Veselina Vukotića, koji je autor i idejni nosilac ovog projekata, i za svaki ciklus se biraju „operativni menadžeri Projekta“.
2. Projekat se realizuje od 2007. god. - upisane prve generacije studenata Fakulteta za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, a potom se širio na ostale fakultete i ocjenjenen od diplomiranih studenata kao jedna od najboljih inovacija na našim studijama koja im je u praksi mnogo pomogla.
3. Tokom studija student ima 6 prezentacija u okviru ovog projekta (u svakom semestru po jednu).
4. Prezentacije se pripremaju i realizuju u okviru male grupe studenata - po pravilu ne više od 5!
5. Grupa radi i predstavlja se na samoj prezentaciji kao **tim**.
6. Cilj projekta Ideje i karakter može se naslutiti iz samog naziva:
  - a) Ideje- naglasak je na individualnoj kreativnosti i inovativnosti studenta u okviru tima.
  - b) Karakter- naglasak je na razvoju kompetentnosti svakog studenta i oslobođanja od straha proizведенog javnim nastupom².

---

²Pod kompetentnošću se podrazumjeva:

- Vrijednosni sistem, način razmišljanja, motivacija, stavovi i ostale komponente koje omogućavaju "pokretanje ličnih resursa";
- Kompetentnost znači koliko je student tokom školovanja upoznao samoga sebe, upoznao svoje mogućnosti, svoje sklonosti, svoju hrabrost, svoje talente;
- Kompetentnost znači koliko je student razvio sklonost ka učenju nakon studija i koliko mu je probuđen "nagon saznanja" i "nagon stvaranja"...

7. Ovakav cilj projekta proizilazi iz našeg koncepta studija - same studije su mnogo više od sticanja znanja: shodno našem konceptu studije su, prije svega, **širenje duhovnog vidokruga studenta, njegova kulturna emancipacija**. Koncept se realizuje shodno modelu **S=z·i²⁽²⁾**: znanje studenta se konvertuje (pretvara) u njegovu sposobnost preko raznovrsnosti i intenziteta života studenta tokom studija (praktičnog iskustva, razbijanja straha, povećavanja kompetentnosti, razvoja vještina,...) Razvoja Bića studenta!

8. U svakom semestru prezentacije se odnose na posebnu oblast i njen uticaj na razvoj ideja i karaktera studenata, po pravilu na:

- I semestar: Sloboda
- II semestar: Preduzetništvo
- III semestar: Filozofija
- IV semestar: Fizika i Tehnologija
- V semestar: Umjetnost
- VI smestar: Religija

9. Prepostavka razumijevanja ovog projekta je da se opustite, da izbjegnete sopstveno naduvavanje i uobraženost i potcenjivanje mišljenja drugog! Riječju, da se oslobođite palanke!

10. Navedenih 6 oblasti omogućavaju studentu da proširi svoj **duhovni vidokrug**, da poveže svoje studije sa ostalim oblastima (**interdisciplinarnost**) i da razviju svoju radoznavost - **erudiciju!**

11. Učenost bez erudicije može da proizvede katastrofalne posljedice po karakter i uspjeh studenata. "Školovanih mnogo- mudrih malo" (ruska poslovica). "Diplomiranih mnogo-sposobnih malo" (crnogorska stvarnost).

12. Erudicija - to je istinska **intelektualna radoznavost**. To je otvoren um ili istraživanje svijeta oko sebe i poriv za preispitivanje tuđih ideja (ništa se ne prihvata "zdravo za gotovo"). To je plodno tle za asocijativno učenje i metodološko razumijevanje stvarnosti, odnosno izbjegavanje bukva-lnosti i dogma-tičnosti i "palanačkog svaštopametovanja".

13. Kako izbjjeći kompleks male sredine kakva je Crna Gora i zatvorenosti uma zbog straha od drugoga i posebno strahopštovanja od svega što dolazi sa strane "iz bijelog svijeta", iz različitih sfera? Odnosno kako svako od vas da razvije sigurnost u sebe, svoje ideje i svoju kreaciju, kako razvijati svoju slobodu kroz svoj rad i svoje kreacije, invocacije, preduzetništvo? Shvatiti da

samo rad i kreacija ospozobljavaju čovjeka- čine ga slobodnim!... Sloboda nije apstrakcija!... Sloboda je stanje našeg duha!

14. Kako izbjegći sveprisutnu mržnju prema apstarktnom (mislećem), nelagodu prema procesnom razmišljanju, kako odbaciti sklonost ka improvizacijama objašnjenja stvarnosti i ljubav (lako prihatanje) prema zabludama i predrasudama? Ovaj problem ima manje-više svako od vas! Zato na njemu treba raditi uporno i dugoročno! Pretpostavka je da se što više **čita, čita, čita!**... **Čitajte knjige! Čitajte beletristiku! Čitajte bajke! Čitajte istoriju umjetnosti, stvaranja... Čitajte poeziju... Idite u pozorište, izložbe, tribine, debate... Ne stidite se knjige i duhovnosti! Razvijajte svoje kritičko mišljenje!**

15. Kako izbjegći da u životu cijenite i podržavate ljudе, menadžere i profesore koji vas tjeraju da budete štreberi odnosno kako da vas više privlače kreativci, ljudi haosa, neizvjenosti, koji vas tjeraju da razmišljate, da razvijate svoju argumentaciju i viziju, a koje bude u vama sumnju? Sumnjajte, sumnjajte, sumnjajte... Nema apsolutne istine, ili ona nije dostignuta!

16. Kako da se student oslobođi sopstvenog intelektualnog narcizma (samozaljubljenosti u sopstveno “znanje”), kako da se oslobođi karakterne nestrpljivosti (“sve hoću odmah”) koje su naučno dokazane osobine današnje generacije (Knjiga: “Generacija ja”). Kako se oslobođiti zabluda proizašlih iz neiskrenosti i poltronisanja starijih prema mladima (“ovi mladi su strašni, poletni,...ali ih pored toga ne puštaju da napreduju niti podstiču da napreduju...”) i palanačke predrasude da “ovoga nema nigdje u svijetu” koje prozilaze iz duha sredine u kojoj živite!

17. Kako se upoznati, iskoristiti ih ili se boriti protiv nekih psihološko-karakternih osobina ljudi sa područja Crne Gore i ovog regiona dobro opisanih u knjizi **Todora Bakovića** “Depresivni optimizam Crnogoraca”, **Milovana Đilasa** “Besudna zemљa”, **Veselina Vukotića** “Psihofilozofija biznisa”, knjigama **Mihaila Lalića**, kao i u mnogim radovima **Jovana Cvijića**... Važnost upoznavanja psiholoških karakteristika ljudi i kulturne tradicije sredine u kojoj radite je neprocjenjiva za Vaš uspjeh u životu!

18. Kako biti hrabar u stvarnosti kao u svojim snovima i maštanjima?

19. Kako biti hrabar i otresan i izvan kruga svojih najbližih?

Kako biti hrabar, otresan i ubjedljiv i van mjesta i društva sa kojim je student svakodnevno?

Kako biti hrabar i otresan i izvan svoje sobe, izvan svog stana?

Kako hrabro surfovati na globalnom talasu i biti na nivou svoje generacije iz npr. SAD, Zapadne Evrope, Australije...?

Kako biti hrabar i razuman u nepoznatom društvu?

Kako biti hrabar, razuman i kreativan bilo gdje u globalnom svijetu u kom živite (npr. međunarodne konferencije, seminari, pregovori, intervju,...)?

Kako biti hrabar i javno postaviti pitanja na nekoj od naših tribina i okruglih stolova?

(Prije nego što kažete da ste hrabri i otresni... postavite javno pitanje na nekoj od tribina koje se organizuju na UDG-u!)

20. Kako izbjegći na prezentacijama strah da se "isprsite" ispred 300-400 ljudi i iznesete svoje stavove, misli i kreacije i da odgovarate na pitanja, često i provokacije i ko zna kakve komentare?... A to je život, to je realnost!

21. Kako probuditi i razvijati sopstveni "osjećaj budućnosti"? Kako imati osjećaj za viziju sebe u budućnosti? Kako razmišljati u dimenziji budućnosti? Kako se osloboditi "slavne crnogorske inercije"- da sin ne može biti bolji od oca a kćerka od majke! ("zamrzavanje socijalne strukture").

22. Kako shvatiti da vrijeme prolazi? Kako da shvatite da danas imate 18 godina, da više ne idete u zabavište, osnovnu ili srednju školu, da imate lična dokumenta... A juče ste čini vam se bili u zabavištu... Vrijeme brzo prolazi! Kako shvatiti da vrijeme koje je prošlo više se nikada ne vraća niti može biti nadoknađeno! Da li danas možete ići u zabavište? Osnovnu školu? **Sve u**

svoje vrijeme. Kako shvatiti da ako u vremenu do završetka sudija na UDG ne naučite 3-4 strana jezika, ostajete osakaćeni za čitav vaš život u 21 vijeku?

23. Kako shvatiti da ne živite u svijetu idealnih ljudi! Da ne živite u idealnom svijetu!

Prvi korak u tom shvatanju je da shvatite da Vi lično, da Ja lično, nismo idealni! Imamo svi mi naših poroka i loših osobina. Kako upoznati sebe, da bi mogao da upoznaš druge ljude (čovjek u drugom prepoznaje ono što je prepoznao u sebi!- prepoznajete muzičara samo ako imate i sami muzički talenat). Zaista, kako bi izgledao svijet po modelu projekcije sopstvenih idealnih osobina na sve ostale ljude? Zar ne bi bio monoton? Razlike nas obogaćuju i život čine interesantnijm.

24. Da li od čitavog tima (vaše grupe) očekujete da misle kao Vi? Da li se ljutite i napuštate grupu ukoliko ne misle kao Vi? Zašto očekujete da svi članovi grupe (i ostali) treba da prihvate Vaše mišljenje, a Vi sa ignoracijom i podrugivanjem odbacujete njihovo? Zašto se ne stavite u njihov položaj: možda i oni misle da Vi treba da prihvate njihovo mišljenje?

25. Zašto ne prisilite sebe na tolerantnost prema drugačijem mišljenju i poštovanju mišljenja zasnovanog na argumentima, koliko god se mi sa tim ne slagali. "Bolji je agrumentovan protivnik naših ideja, nego slijepi podržavalac tih ideja."

26. "Ne uradi drugom ono što ne bi želio da drugi uradi tebi" (Niče- zlatno životno pravilo).

27. Čovjek je po prirodi sebično biće. "Sebičnost je vrlina" (Ajnd Rend). Ali ne "mesožderska sebičnost" (životinjska sebičnost)- već racionalna sebičnost- shvatite da su naš interes i naša sloboda ograničeni tuđim interesima i tuđim slobodama! Kako sebe sposobljavati da istovremeno čuvate svoj lični inters, ali i interes ljudi sa kojima ste u grupi?

28. Kako početi da razumijevate da su drugarstva i prijateljstva zasnovana na studijama (ili u školi uopšte) u osnovi bezinteresna drugarstva i prijateljstva, da su stoga iskrena, da najduže traju i da su važna platforma uspjeha u Vašem životu, i poslovnom i privatnom? Zar ovaj životni aksiom ne podstiče vaše druženje sa kolegama, čemu "Ideje i karakter" daju velik doprinos!

29. Kako prevazilaziti sve nabujniju naviku da se godinama "družite sa

ljudima” a o njima sem nadimka, eventualo imena (ali ne i prezimena) ništa ne znate? Zar to nije dokaz da živite u svom mehanicističkom (nadobudnom) svijetu? U svijetu izgubljenog duha i potisnute sklonosti ka istraživanju? Da živite u svijetu ravnodušnosti? (“Mrzi me - samo me osjećaj”- O. Vajld)

30. Kako da shvatite da je život do svoje 30 godine- trening da upoznate sebe! (Nakon tog vremena eksperimenti su opasni!) Da u životu što više toga probate, doživite, pokušate, razočarate se, da vam oči što više suze: od radosti ili tuge; da uočite što više svojih grešaka, da više učite od onoga što nijeste uradili i postigli, nego od onoga što ste uspjeli, budite ponosni na svoje greške i neuspjele pokušaje (ako ih prepoznajete i ispravljate) više nego na svoj uspjeh... (“Uspjeh se teže podnosi od nesreće”- narodna mudrost).

31. U životu tražite da upoznate “Crnog labuda” (T. I. Taleb). Zar nam se ne čini da su svi labudovi bijeli? To znači trenirajte tokom studija da pripitomljavate neizvjesnosti, da se navikavate na slučajnosti i neobičnosti, da se “igrate” sa rizikom, da shvatite značaj nenajavljenih i nočekivanih događaja na naš život! Nastojte da budete **ekspert za neizvjesnost.** (“Što god dode tome sam naredan”- Njegoš)

32. Projekat “Ideje i karakter” je upravo moj i naš pokušaj da **svakom studentu UDG (SVAKOM!!!) razbudimo osjećaj radoznalosti za sva pitanja iz ovog teksta od broja 9 do broja 30,** da se nad njima zamisli, da ih pročita najmanje hiljadu puta, poželjno 1000+x puta, da ih pročita poslije svakog slučaja u kojem se osjetio poniženim, uvrijeđenim, ponosnim, gordim,...

33. Svaki student će (bi trebao) kreativno da pročita ili razradi najmanje 6 različitih knjiga, ličnosti, događaja u okviru ovog projekta do kraja studija... Sate i sate će svaki student provesti u grupama (koje se iz semestra u semestar mijenjaju) i to su **kreativne radionice!** Svaki student će makar 6 puta biti ispred 300-400 svojih kolega u amfiteatru i izražavati sebe i svoje misli. Trema je normalna, prirodna ali iz prezentacije u prezentaciju sve manja!... Zašto su naši studenti na intervuima najbolji?

34. Među studentima koji na prezentacijama padaju u nesvjest ili prosto za nijeme uz karakterističan osmjeh koji iskazuje nemoć i samoprezrenje su upravo oni studenti koji se “prave važni”, koji su “frajeri”, koje te prezentacije tokom rada grupe ne intersuju, oni koji izigravaju neke vedete (koji misle: “Ja imam dobre veze; dobro nasljeđstvo, šta će mi ovo...”),... Svi oni studenti koji na bilo koji način nesvesno pokazuju svoju duhovnu i ljudsku prazninu! Takvim

studentima generacija dodjeljuje imidž **studenti-kukavice** ili **studenti-čukovi...** Priznaćete da u eri lakog prenosa informacija (društvene mreže) nije dobro da Vas kolege dožive i opisuju drugima na ovaj način!!!!!

35. Zato ne pokušavajte da izigravate nadobudne skorojeviće, palanačke vedete, hrabre kukavice i samozaljubljene umišljene sveznalice, tatine kćerke, majčine sinove... Ali, i to su moguće vaše osobine koje ovaj projekat otkriva i Vama i svima nama, ali i koji Vam pruža šansu da ih prevaziđete.

36. Shvatite projekat "Ideje i karakter" kao priliku da probudite, ispoljite i razvijete svoje **kreativne sposobnosti!** Svoju kreativnost! Da postanete gejzer novih ideja, ideja koje su inače danas najkonvertibilnija valuta i upravo kreativnost je izvor svakog bogatstva u ovom dolazećem vremenu.

Naravno, ovo je naučni metod za one koji vjeruju da su sposobni i da bez straha mogu te kreativne sposobnosti prikazati i prezentovati drugima, koji vjeruju da danas mogu biti bolji nego juče, koji vjeruju da sjutra mogu biti bolji nego danas!

Ovo je projekat koji vjeruje da je **saznato neznanje** za studenta veći izazov od **znanja!**

("Znam šta ne znam", Sokrat)

Nikada ne ističite svoje kvalitete tako što omalovažavate i podcjenujete druge. Sopstveni kvalitet se dokazuje rezultatom!... A kvalitet naših rezultata ocjenjuju drugi - tržište!

*

Studentima koji unaprijed **odbacuju ovaj projekat**
ispisu sa UDG-a!

*

Poželjno je da ideju projekta predstavite najbližima, posebno svojim roditeljima ili starateljima i o njoj sa njima diskutujete. To će doprinjeti vašem međusobnom upoznavanju i razumjevanju!!!

*

Svi detalji ideje projekta i njegove realizacije nijesu date u ovom materijalu jer

predstavljaju tehnološku tajnu UDG-a! O njima tokom realizacije projekta i usmeno! (Koliko bi Pepsi cola platila za tehnološku tajnu Coca cole i obratno?)

*

Da bi elementarno razumjeli ideju ovog teksta ne smijete ga čitati dijagonalno (preskakanjem), pročitajte ga više puta uz maksimalnu koncentraciju... Kome se učini da je sve shvatio na prvi pogled- onda je to siguran znak da se rado o "plutajućem ekspertu", studentu, koji nema ukorijenjenost (dubinu) sopstvenog znanja! A takvi plutajući eksperti su najveća opasnost - ne samo za njih i njihovu porodicu, već i za društvo u cjelini! Zato ne zaboravljajte logiku iz: **Drveta saznanja, da hrana (ideje) struji iz korijena! Iz fundamenta... Iz Bića!**

1.3. Primjeri tema za pripremu projekta

Zimski semestar 2015/16. godine	Ljetnji semestar 2015/16. godine
<p>Zemlje svijeta i karakter (I godina studija)</p> <p>Pronalazači svijeta i karakter (II godina studija)</p> <p>Naučnici svijeta i karakter (III godina studija)</p>	<p>Biznis ideja i karakter (I godina studija)</p> <p>Poezija i karakter (II godina studija)</p> <p>Religija i karakter (III godina studija)</p>
Zimski semestar 2016/17. godine	Ljetnji semestar 2016/17. godine
<p>Umjetnost i karakter (I, II i III godina studija)</p>	<p>Ljubav i karakter (I, II i III godina studija)</p>
Zimski semestar 2017/18. godine	Ljetnji semestar 2017/18. godine
<p>Dostojevski: mučenik i mislilac (I, II i III godina studija)</p>	<p>Kina: istorija, kultura, religija, nauka (I, II i III godina studija)</p>

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ideje i karakter: Uzbuđujuće iskustvo studenta

Projekat „Ideje i karakter“ je sigurno jedna od **najvećih inovacija** u nastavnom procesu UDG-a. Uostalom, to je i ocjena diplomiranih studenata. To je unikatni projekat koji ne postoji na drugim univerzitetima, ne samo u Crnoj Gori i regionu, već i šire. Svaki student tokom studija učestvuje u 6 ciklusa ovog projekta – u svih 6 semestara. Nemjerljivo je koristan za studente, ali i za profesore i saradnike.

Prije svega, **projekat budi studente!** Nadahnjuje ih! Podstiče im maštu, ali i njihovo preduzetništvo... I nadasve utiče na **razvoj timskog rada** među studentima, što se danas, u informatičkom društvu sve više traži! Zaista, sve ankete u svijetu pokazuju da menadžeri i poslodavci od diplomiranih studenata najviše traže njihovu sposobnost i spremnost da radi u timu. Isto tako, ovaj projekat razvija **drugarstvo među studentima** i time stvara temelje te biznis mreže naših diplomiranih studenata. Nemjerljiva je dobrobit ovog projekta razvijanju i **erudicije i komunikacionih sposobnosti** studenta, **oslobađanju od straha od nastupa** pred velikim auditorijumom.

Ovo je projekat koji afirmiše obrazovanje, odnosno **studije kroz igru**. Studenti se **igraju idejama, kreacijama** oni su režiseri, dizajneri, scenaristi, govornici, junaci, borci, i ko zna kakve sve uloge još imaju... Ali, predmet afirmiše i tu **istraživačku komponentu**, odnosno podstiče istraživačku sklonost studenata: student treba da prikupi mnogo informacija, da stekne znanje, da bi pripremio prezentaciju.

Ljudima sa klasičnom vizijom sistema obrazovanja ovo izgleda malo čudno! Pogotovu starijima. Zaboravlja se da je današnja mlada generacija – **generacija „JA“**, potpuno drugačija. To je i normalno jer se promijenio i mijenja se **duh vremena!** UDG je upravo prepoznat kao Univerzitet koji uvažava psihofilozofske karakteristike današnje generacije, da uvažava njihove želje, poglede na svijet, razumijevanje života... UDG puno ulaže u ličnost, karakter, vrjednosni sistem studenta, u njegove komunikacione i kreativne vještine. UDG polazi od toga da kvalitet i upotrebljivost znanja studenta u krajnjem

zavisi od razvijenosti njegove ličnosti, njegovog karaktera, njegove ljudskosti, njegovog pogleda na život, iz njegovog načina razmišljanja... Zato i imamo jednu veoma pozitivnu i entuzijastičnu atmosferu na UDG-u, atmosferu punu energije, što odmah zapaža svaki posjetilac UDG-a!

Projekat se stalno unapređuje jer smo svjesni njegove snage i značaja za razvoj **Bića** svakog našeg studenta.

*

Sama procedura projekta je jednostavna. Studenti se dijele u grupe (4-5 studenata), čak grupe broje od 200 do 250 na cijelom UDG-u (učestvuju svi studenti). Svim grupama se daje ista "tema" za prezentaciju. Grupa bira lidera i samostalno rade oko 2 mjeseca, pripremaju prezentaciju prema svojim idejama. U rad grupe se ne uključuju profesori i saradnici, prezentacija je iskustveno djelo studenta. Radni sastanci studenata se organizuju kako na UDG-u (studionice, Studentski klub, hodnik...), tako i van UDG-a, bilo gdje... Prezentacija se vrši u velikim amfiteatrima – prisutno oko 300 studenata, profesora i saradnika. Stručni žiri, kao i publika, postavljaju pitanja, biraju i nagrađuju pobjednika... Jedno divno, nezaboravno i korisno iskustvo za svakog studenta... Ovo je lijek protiv straha od javnog nastupa, koji se mora izgubiti tokom studija, kao i razvijanje vjere u sebe, svoje kreativne sposobnosti... Zaista, ovaj projekt mijenja studenta i kreativno unapređuje svakog studenta... A najviše one koji se u početku plaše da to "oni ne mogu"... Svi mogu!

U ovoj školskoj godini (2017/18. god) tema za projekt u zimskom semestru je bila „**Dostojevski: mučenik i mislilac**“, a u ljetnjem semestru je „**Kina: istorija, kultura, religija, nauka**“. U ljetnjem semestru učestvovalo je oko 200 grupa, odnosno oko 1200 studenata.

U drugom semestru će pojedinci imati specijalne nagrade od Kineske ambasade, kao i od kineskih kompanija, a nekoliko studenata pobjedničkih ekipa dobiće priliku da posjete Kinu, da тамо studiraju jedan ili dva semestra ili da imaju praksu u kompaniji u Kini, odnosno bankama u Hong Kongu. Iskoristiti prilike koje Ti pruža ovaj predmet kao i ukupne studije na UDG-u! UDG kroz model studija $S = z \cdot i^2$ ³ plete oko vas mrežu prilika da unaprijedite sebe, svoj karakter, svoje kreativne i preduzetničke sposobnosti, i što je najvažnije da razvijate osjećaj za saradnju sa drugima, osjećaj i potrebu druženja; da razvijate saosjećanje prema kolegama i koleginicama... Riječu, da razvijate svoju ljudskost... Da budete **čovjek!**

³ „Profesorova jednačina“

Ciklus "Poezija i karakter"
Ljetnji semestar 2015/16

2 UTISCI I ISKUSTVA STUDENATA

Naučila sam kako da prihvatom različitosti

Ideje i karakter su projekat koji oslobađa studente od treme, ojačava retoričke vještine i umanjuje strah od javnog nastupa.

Kao student sam prošla šest ciklusa ovog projekta, imala šest zadataka pred sobom i šest grupa koje su sačinjavali različiti profili ljudi, sa kojima je trebalo da predstavim ishod našeg rada. Svaki ciklus je pojedinačno doprinio tome da izgradim sopstveni karakter, naučim da radim u timu i prihvatom, kako ideje, tako i različitosti kolega.

Svaka kritika, savjet ili pohvala, od strane žirija su mi pomogli da danas kao saradnik, stvorim lijepu profesionalnu vezu i korektan odnos sa svojim koleginicima i kolegama.

**Milena Mijušković,
saradnica na Fakultetu za kulturu i turizam**

Postao sam odličan pregovarač i motivator

Projekat me je, na praktičnom nivou, pripremio za život i za poslovne nedaće, koje dobrom djelom uspješno prevazilazim. Naučio sam što znači biti lider tima (ali i odgovarati za neodgovorne kolege!), kako predstaviti ideju i, u finalu, kako se „prodati“ tržištu. Uz navedeno, projekat je metafora života: regovanje na neočekivana dešavanja, upravljanje vremenom i učenje kroz proces „learning by doing“.

Činjenica da sam uspio evropskog šampiona Katarinu Bulatović da izvedem sa treninga i angažujem je za rad u grupi „Thomas Hobs“ (prvi semestar, I godina), dovoljno govori o pregovaračkim i motivacionim karakteristikama koje jedan lider treba da posjeduje, a za čiji razvoj su zasluzne IK.

Danas, 6 godina nakon diplomiranja, pouke usvojene sa IK me prožimaju, utiču na moj način razmišljanja i donošenje kvalitetnih odluka u pravom trenutku.

**Danilo Popović
preduzetnik, osnivač kompanije “Zaposli.me”**

Studentsko pravo na glas

Studenti vole da se bune jer im se uvijek nešto kriva. Iskreno, ponekad se malo i prenemažu i njihova omiljena rečenica je „mi nemamo pravo glasa i niko nas ne razumije“. Projekat Ideje i karakter je upravo to - studentsko pravo na **glas**.

Na startu se možda učini da je sve to malo čudno, pa ima i mnogo nekih opasnih pravila, a ima i puno očekivanja. Treba da u prvom semestru izadete sa još nedovoljno bliskim kolegama pred punim amfiteatrom i, kako su vam rekli, pokažete **karakter**. Poslije tri godine, to izgleda kao ozbiljan projekat tima koji poštuje sebe i druge u iskrenoj želji za pobjedom, okruženi zdravom konkurencijom.

Do pobjede u šestom semestru tokom ciklusa **Biznis i karakter** mi smo stigli kroz kašnjenje na sastanak sa moderatorom, dvije velike svade sa kolegama, jednu raspravu sa asistentima, tri žurke i jedan nastup cijele godine zajedno u kom je Haris postao sudija, a Jovana model u indijanskoj odori.

U šestom semestru bili smo samouvjereni grupa koja je naučila da iskoristi i prezentuje svoje znanje. Bez straha smo tražili pomoć kolega i našli rješenje za noćnu moru svakog kreativca zvanu **biznis plan**.

Otprilike, znamo da smo dobili neke bodove, ali se sigurno sjećamo aplauza i rečenice mentora „Sad ste spremni za posao“.

Ovo je projekat u kom se obučeš u puno kostima, da bi na kraju mogao da pokažeš svoje lice bez maske. Lice koje si kroz te kostime izgradio.

**Jovana Milović i Haris Bajramović,
Johart dizajn,
Saradnici na Fakultetu umjetnosti i
Fakultetu za dizajn i multimediju**

Projekat Ideje i karakter nam pruža mogućnost djelovanja na svim poljima u cilju ličnog razvoja

Na Univerzitetu Donja Gorica, na Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis, završila sam osnovne studije, kao i magistarske studije

Preduzetnička ekonomija, smjer Međunarodna ekonomija. Trenutno sam zaposlena u jednoj od najvećih crnogorskih banaka, u Sektoru za upravljanje rizicima, u Direkciji za odobravanje kredita pravnim licima, gdje u dinamičnom okruženju svakodnevno obavljam veliki broj zadataka u saradnji sa timom.

Kad sam započela studije 2010. godine, kao dotadašnja učenica Umjetničke škole za muziku i balet „Vasa Pavić“, koja je veći dio svog života i karijere posvetila pijanizmu, osim intelektualnog razvoja, veliki značaj pridavala sam kreativnom, umjetničkom i kulturnom razvoju. Projekat Ideje i karakter prepoznala sam kao priliku da održavam i dalje razvijam do tad formiranu kulturu javnog nastupa i timskog rada koju sam gajila kroz brojne projekte, koncerte, seminare i takmičenja na kojima sam učestvovala.

Kao jedan od značajnih elemenata studija na Univerzitetu, ovaj projekat pruža mladim, svestranim i ambicioznim ličnostima mogućnost djelovanja na svim poljima ličnog sveobuhvatnog razvoja, kroz nova iskustva, timski rad, razvoj ideja, kreativnost i njegovanje opšte kulture, eliminajući suvoparnost klasičnog modela studiranja. Osim toga, studenti još od samog početka karijernog razvoja imaju priliku da razvijaju komunikacione, organizacione, prezentacione i liderske sposobnosti, kao i kompetitivni duh, koji predstavljaju ključne elemente i vještine u razvoju buduće profesionalne karijere.

Kao lider tima kroz svih šest semestara osnovnih studija, imala sam priliku da sve navedene elemente na interesantan i inspirativan način povežem u jednu cjelinu.

**Nina Mihailović,
Sektor za upravljanje rizicima,
Crnogorska komercijalna banka**

Naučila sam kako da donosim odluke

Kako isključiti iz grupe kolegu sa studija, kako "naređiti" drugu/kolegi da na grupne sastanke dolazi na vrijeme, kako motivisati za rad u vannastavnoj aktivnosti one koji nisu motivisani ni da dolaze na nastavu, kako izbalansirati "rad, red i disciplinu" i zabavu tokom silnog vremena provedenog zajedno radeći na prezentaciji, kako uključiti i "najslabiju kariku" grupe u finalni proizvod - ovo su odluke koje sam kao učesnik i lider grupe u projektu "Ideje i karakter" bila primorana donositi. Suvršeno je naglašavati koliko mi je ovo iskustvo sa fakulteta već na samom početku poslovnog angažmana (banka ili fakultet) predstavljalo prednost u odnosu na kolege.

Danas ove odluke donosim svakodnevno kako bih svoj i posao kompanije u kojoj radim podigla na viši nivo.

Sanja Mijušković

Služba za rizik, Hipotekarna banka

Razvio sam karakter

Ovaj projekat pozitivno je uticao na razvoj mog karaktera.

Timski rad, odgovornost i kreativnost samo su neke od osobina koje sam izgradio upravo učestvovanjem u projektu Ideje i karakter. Upravo te osobine danas prepoznajem kao najvažnije za uspješan razvoj karijere.

Luka Laković,

saradnik na Fakultetu za
informacione sisteme i
tehnologiju

Učenje kroz igru i interaktivnost

Kao studentkinje Fakulteta za politehniku i Fakulteta za dizajn i multimediju, na Univerzitetu Donja Gorica, svakodnevno istražujemo kreativne domete svoje imaginacije trudeći se da ispoljimo svoju osobnost, drugojakost i umjetnički senzibilitet.

Na tom putu otkrivanja, projekat "Ideje i karakter", na kojem smo učestvovali u toku osnovnih studija, pomogao nam je da učvrstimo i oblikujemo svoj karakter, kao i da razvijamo vještine govorništva, timskog rada, prezentacije projekata i liderstva. Kroz interaktivnost, multidisciplinarnost i rad na savladavanju različitih tema iz oblasti opšte kulture imale smo priliku da učeći kroz igru budimo sopstvenu maštu i kreativnost.

Igrajući se sa idejama, testirale smo svoje istraživačke sposobnosti trudeći se da uvjek biramo originalne načine za plasiranje ideja, kao i metode kako se za njih izboriti i naći odgovore koji ih približavaju.

Kroz jedan od zajedničkih projekata, koji je proizašao kao rezultat uspješne prezentacije na projektu "Ideje i karakter", došle smo na ideju plasiranja zajedničkih projekata kroz logotip AB dimensions, koji je postao zaštitni znak svakog našeg narednog zajedničkog angažmana.

Kao jedna od najvećih inovacija u nastavnom procesu UDG-a, projekat "Ideje i karakter" pomaže studentima da se oslobođe klasičnog modela studiranja i uvide značaj aktivnosti koje jačaju njihovu ličnost, oblikujući je i pripremajući za život i budućnost!

**Aleksandra Radosavović,
Fakultet za dizajn i multimediju**
**Bojana Sterniša,
Fakultet za politehniku**

Ovo će biti nešto zanimljivo i drugačije

Sa 18 godina mi se činilo čitav svijet je moj i ne postoji to što ne mogu, čudno zar ne? :-)

Prvi put kada sam se susrela sa projektom Ideje i karakter pomislila sam, pa zbilja, biće ovdje i puno toga drugačijeg i zanimljivog. Mladim ljudima u toj dobi je potrebno razvijati apstraktni pogled na svijet u kojem žive, širiti vidike sve više i više i držati ih budnima. Danas, kao neko ko je direktno zadužen za razvoj crnogorske banke i *career development-a*, mogu reći da je sve ono što mi je tokom studija izgledalo daleko i neprimjenjivo, dobilo svoj oblik u svakodnevnim aktivnostima. Najveća vrijednost koju nosim je putokaz za spoznaju mjere između mnoštva ideja i načina ka njihovom ostvarenju uz jačanje karaktera.

Budite hrabri i usudite se da pucate na mjesec, jer čak i ako promašite ostaćete među zvijezdama!

Jovana Popović,
direktorica Sektora za razvoj u Lovćen banchi

Ovaj projekat nas priprema za karijeru nakon studija

Iz perspektive svršenog studenta, smatram da projekat „Ideje i Karakter“ u okviru studijskog programa na UDG-ju, na jedan originalan i drugačiji način priprema studente za sve izazove u njihovim karijerama nakon studija. Prije svega, značaj projekta ogleda se u sticanju ključnih vještina i tehnika kako bi se što konkurentije pozicionirali na tržištu rada. Kroz projekat sam se upoznao sa idejama (proizvod) i životima (procesi) poznatih filozofa i ekonomista, razvio osjećaj kreativnosti koja se konstantno ispoljavala kroz prezentovanje (komunikacijske sposobnosti) tih ideja, učestvovao u grupnom radu (kolektiv) pripreme prezentacija i takmičio se (tržište) sa ostalim kolegama.

Upravo, projekat Ideje i karakter nas uči da proizvodimo ideje, da ih oblikujemo u vidu proizvoda i da taj proizvod prodamo na tržištu.

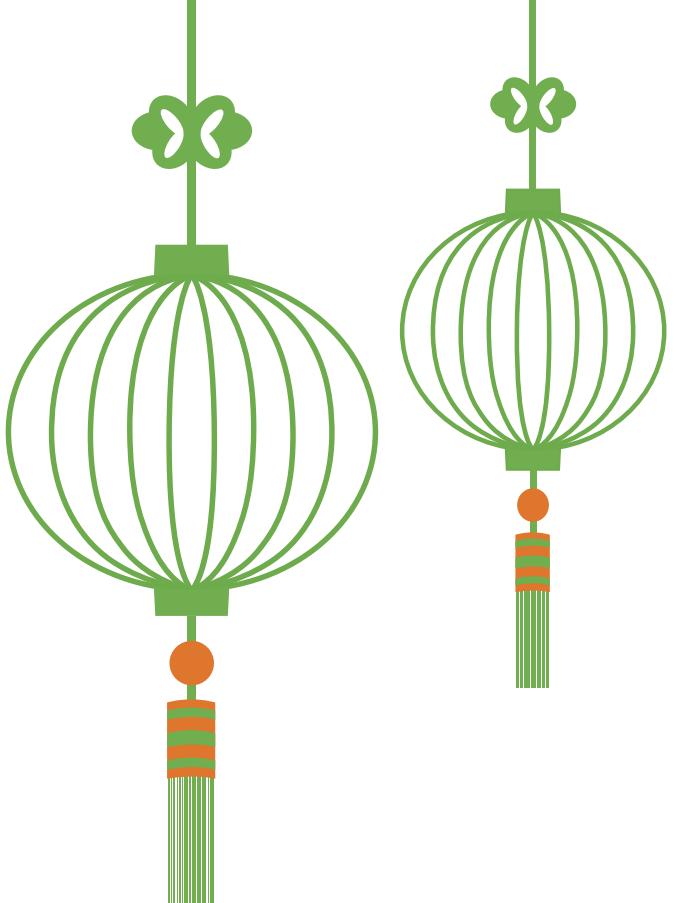
Luka Kostić
TATA Consultancy Services, Budimpešta

"PROFESOROVA JEDNAČINA"

$$S = \dots^2$$

Ciklus "Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

3 CIKLUS KINA I KARAKTER

3.1. KINA

Istorija, kultura, religija, nauka

I. Zašto ova tema (I)?

Kina je nadolazeća ekonombska i politička velesila. Kina u neposrednoj budućnosti (oko 2050. godine) će biti prva ekonomija svijeta, mjereno GDP-em: oko 60.000 milijardi dolara (koliko je cca današnji GDP svijeta). Iste godine GDP SAD-a biće oko 38.000 milijardi dolara. Kina je i najstarija živa civilizacija na svijetu stara oko 5000 godina, i to u kontinuitetu. Naša civilizacija, civilizacija Zapada se računa od 1500. godine – znači, stara je oko 600 godina. Pogrešno je misliti da je nasa civilizacija direktni nasljednik Grčke i Rima!

Danas je Kina najmnogoljudnija zemlja u svijetu!

Kina današnje rezultate postiže u političkom sistemu koji je potpuno različit od Zapadne demokratije! Da li i prošlost, i sadašnjost i budućnost Kine daju obavezu svakom studentu UDG da se bolje upoznaju sa njenom istorijom, kulturom, religijom, naukom, filozofijom... Da li je svako od vas studenata svjestan da će Kina u direktnoj ili indirektnoj mjeri uticati na njihov život tokom ovog vijeka?

II. Zašto ova tema (II)?

UDG je uspostavio i uspostavlja veoma inovativnu i plodnu saradnju sa kineskim univerzitetima: Čengdu, Peking, Šidjan... Kao i sa kineskim kompanijama! Ova saradnja je počela u novembru 2016. godine, a već je troje studenata sa UDG (jedan semestar) i jedna doktorantkinja (12 mjeseci) u Kini. Od februara do jula 2018. god u Kini će biti 15 naših studenata koji su odabrani na bazi javnog poziva. Zato među njima imamo studente sa svih fakulteta UDG-a i sa svih godina studija. Prošle godine je na UDG-u bilo 8 kineskih studenata, a ove godine će ih biti 10 iz Čengdua, a očekujemo potvrdu broja kineskih studenata

iz Pekinga... Prošlog ljeta 3 kineska studenta su bili na jednomjesečnoj praksi (internship) u Crnoj Gori u tri crnogorske kompanije... Ove godine takođe očekujemo 5 do 7 kineskih studenata na internship-u u Crnoj Gori, a koje organizuje UDG... U toku su naši pregovori sa kompanijama iz Sečuana i Pekinga, kao i sa investicionim fondovima i bankama iz Hong Konga za 1-2 mjeseca internshipa naših studenata!... Ugled UDG je naglo porastao nakon osvajanja nagrada naših studenata za vrijeme njihovog boravka u Kini: Luka Laković je osvojio 18. mjesto na takmičenju biznis ideja (bilo je prijavljeno oko 370.000 ideja od studenata uz čitave Kine i Azije), kao i Jovana Milović i Haris Bajramović osvojili su prvo mjesto na međunarodnom takmičenju za dizajn rješenje u Sečuanu. Upravo preko projekta "Ideje i karakter", u mogućnosti je svako od vas studenata UDG da se bolje upozna sa mogućnostima boravka u Kini, na studijama ili internship-u. Naravno, broj mjesa je uvijek ograničen i ići će oni koji su svojim radom i posvećenošću studijama na UDG-u, biti najbolji, odnosno oni studenti koji imaju odgovornost prema sebi i svom životu!

III. Zašto ova tema (III)?

Od prošle godine smo uveli učenje kineskog jezika za sve studente UDG-a. Broj je impozantan, ali ja mislim nedovoljan. Bez obzira što je engleski jezik službeni jezik UDG-a (jedini univerzitet ne samo u Crnoj Gori, već i u regionu sa ovim pravilom) i što oko 1200 studenata UDG pohađa strani jezik bilo u našem Centru za strane jezike, bilo u drugim licenciranim školama jezika, ja sam lično veoma nezadovoljan vašim odnosom prema učenju stranih jezika. Morate mnogo više biti ozbiljni, ambiciozni u učenju stranih jezika. Znanje engleskog jezika, koliko god ono bilo perfektno, a za većinu nije, je **nedovoljno**, osim ukoliko ne želite da budete portiri u hotelu, prodavci klasova turistima, čistači ulica i sl. A stvarno, **da li ste došli na UDG da budete u podnožju ili čošku života?** Zar takve nije stid same pred sobom? Ovakvi uslovi, ovakav odnos prema studentima, ovako postavljene životne studije (ne "bubalačke"), ovakve prilike, ovakva mreža... I vi se šepurite kao pauni koji čekaju da im nešto samo nađe, sanjate da kroz 2-3 mjeseca napravite neki Bil Gejtsov biznis, tražite od majke da vam da 2EUR za provod u kafiću, od tetke se "ogrebete" za najnoviji iPhone (a što će Vam)... I kad vas život svede na čošak i sebe pogledate negdje oko 30-35. godine, onda "kuku majko što mi uradi"! Ili ćete optuživati UDG, nekog profesora sa UDG i sl. Uglavnom, vi nećete priznati svoju grešku čiji su korijeni i dublji od današnjih! **Priznali grešku ili ne - posljedice ćete snositi lično Vi i Vaša djeca!** Kako ćete odgovoriti sjutra svojoj djeci kada Vas budu pitala: "Zašto moji drugovi i drugarice žive tako udobno i civilizovano, a mi smo tako bijedni?"? Budite sigurni da će Vaš odgovor: "To su lopovi, a mi smo pošteni." prije navesti da Vas preziru, nego

da Vas poštju... **Danas razmišljajte kako ćete pogledati svojoj djeci u oči ako danas, svojim neradom i neozbiljnošću na UDG-u uništite i svoju i njegovu budućnost.** Shvatite, vi nemate primarno odgovornost i obavezu prema Vašim roditeljima. Vaša primarna odgovornost je prema Vašoj djeci koju ćete imati, ako Svevišnji da (a daće makar troje), prema njihovoj budućnosti... **Spremnošću Vaših roditelja da Vam plaćaju studije (većini), oni su ispunili obavezu prema Vama.** Vi morate uzeti život u svoje ruke!

Bez poznavanja makar 4-6 stranih jezika, to uzimanje života u svoje ruke može biti sporno! Ne mislite na strane jezike iz ugla turiste! Mislite u kontekstu svojih profesija i biznisa, svoje zarade za život! Mislite na sve veći broj stanovnika na Planeti - na globalnu konkurenčiju, pogotovu za visokoplatežne poslove!

Nemojte da vas "priče eksperata", možda i Vaših roditelja, susjeda, rođaka, zasnovanim na slikama prošlosti, odvuku od Vaše budućnosti. Slike iz prošlosti su slike zatvorenog društva, društva ograda, ograničenje od spoljne konkurenčije... Globalizacija je neizbjegna, sve granice padaju ili su sve poroznije... Ostaju samo granice znanja!

Ja znam da jedan broj vas odmahuje glavom! Možga I daje neke palanačke komentare... Ali vjerujte da mi je namjera iskrena, a ona dolazi od jednog velikog iskustva... Iskustva "proizvodnje" uspješnih studenata, ljudi koji su postigli i postižu mnogo toga u životu i čija djeca danas većinom dolaze na UDG zbot tog njihovog iskustva na studijama koje sam ja vodio... Davno sam počeo da učim od svakog studenta! Od svakog studenta, i najboljeg i najlošijeg, i najodgovornijeg i najneodgovornijeg, i lijelog i radnog sam učio: učio njihovu psihologiju, način razmišljanja, uočavao ambicije i talente... I najdraže mi je što sam makar u nekoliko desetina slučajeva našao jezik i dogovor sa "propalim studentima" i vratio ih na put uspjeha i ponosa... I vidite, oni su mi danas najzahvalniji!... Ovaj moj komentar sam dao zbog komentara onih koji ne shvataju ovo ozbiljno i palanački komentarišu!

Ponavljam, u globalnom svijetu ćete mijenjati i svoje profesije, i svoje poslove, i zemlje u kojima ćete raditi i živjeti! Da bi ta savremena kultura koji rađa globalizacija bila koliko-toliko pod kontrolom, 4-6 stranih jezika je neka obaveza! "Čuj, 4-6 stranih jezika... Ovaj je..." - znam da tako mislite!... Iz takvih komentara odiše vaša razmaženost, nesigurnost, neodgovornost... Od zabavišta učite strane jezike, u osnovnoj i srednjoj školi - 13 godina učite strane jezike, živite u ambijentu, od kafića i restorana do štampe, filmova, pjesama... gdje slušate strane riječi! Ako sam ja naučio dva jezika u "onom vremenu", za vas su 4 - 6 jezika, kako bi vi rekli, "laganica"! Opet govorim, zaludu Vam diploma

UDG ili bilo kojeg Univerziteta, ukoliko ne izučavate strane jezike. Gledajte na sebe iz npr. svoje 50-te godine, iz neke 2050. godine! Zamislite i pogledjate sebe iz 2070. godine... U penziju krećete oko 2111!... U tom periodu će se svijet više promijeniti nego što će se pomijeniti vaše tijelo!

IV. Zašto ova tema (IV)?

Ova tema je sama po sebi izazovna! Smatram da daje dovoljno mogućnosti za kreaciju, za razvijanje mašte, za samoobrazovanje, za učenje... Toliko je neobičnosti u kineskoj kulturi da sam siguran da čete vi, naši studenti, koji ste u prošlom semestru na ovom predmetu bili prilično dobri, ovog puta biti još bolji! Nadam se da ovaj projekat koristite za druženje, za učenje da **radite u timu! Timski rad! Timski rad! Timski rad!** U anketi među 15.000 menadžera iz svih država svijeta, na pitanje koju osobinu kod diplomiranih studenata najviše traže i cijene je: "**Sposobnost da radi u timu!**"... Jedna od tajni izraelskih čuda je upravo timski rad! A to se postiže u zemlji u kojoj živi oko 80 raznih nacionalnosti, više religija... Osjećam da se druženje na UDG-u poboljšava - ali to je nedovoljno... Tek kada budete **lično poznavali oko 500 studenata sa UDG** (razni fakulteti), tek tada možemo govoriti o druženju i prijateljstvu, i nadasve o **BIZNIS MREŽI STUDENATA UDG** od danas do 2444. god! Biznis mreža radi na principu integracije!... Vjerujte, jedna od najvećih koristi studija na UDG-u je naše insistiranje za uspostavljanje mreže! Naravno, ta mreža uključuje i studente sa inostranim fakultetima koje u raznim prilikama upoznajete... Vi koji se sada kikoćete i sebe smatrati, zbog dobrog auta (tuđeg!) kojeg vozite, iznad ostalih, bićete sićušni kada kroz desetak godina vidite te kolege koje danas (možda) omalovažavate kako voze auto bolje od vašeg, uz razliku da vi i dalje vozite tuđe (porodično) i staro auto, a on svoje - zarađeno svojim novcem... Nikada u životu ne zaboravite stihove Ivana Gundulića (ko je taj?): "Kolo od sreće uokoli vrteći se ne pristaje: ko bi gori, eto je doli, a ko doli gori ustaje..."... Takav je život - kada on Tebe vodi, a ne Ti njega! Da bi bili timski igrač, morate biti veoma profesionalni, radni, stručni, preduzetni, iskreni, solidarni, morate imati pregnuća i nadahnuća!... Ako to nijeste, tim će Vas odbaciti... Vjerujte, vrijeme "usamljenih jahača" je davno prošlo....

V. Zašto ova tema (V)?

U Francuskoj je osnovan prvi univerzitet bez profesora! To je novo svjetsko čudo!

"Ideje i karakter" su upravo klica takvog Univerziteta... Odnosno, ostavljanje slobode studentu što više slobode da bira, da radi u timu, da se samoobrazuje. Jer, kako je rekao Karnegi (možda ste čuli za njegovu fondaciju): **najbolje**

obrazovanje je samoobrazovanje! Zato, ne bježite od obaveza Vašeg tima. Budite što inicijativniji, radoznaliji, solidarniji... U protivnom, znajte da **gubite zlatno vrijeme svog života!**

VI. Zašto ova tema (VI)?

Na takmičenju finalnih prezentacija će biti i ljudi iz Kineske ambasade, na čelu sa Ambasadorom, kao i stručnjaci iz kineskih kompanija iz Crne Gore i regionala! Pozvaćemo i neke biznismene iz Crne Gore, kao i druge strane investitore. Prisustvo profesora i saradnika takmičenju će biti obavezujuće!

To je prilika da se pokažete, da svaki tim i svaki član tima zablista, da stvarate potrebu biznismena za studentima UDG-a, da ih još više traže, mada je i sada tražnja velika!

Svi pojedinačno i svi zajedno moramo ulagati u imidž, u trend UDG-a. Taj trend već postoji- ali se mora stalno, svakominutno uvećavati i bogatiti, makar do 2444. god... Poslije...? Zar se ne osjećate srećni i privilegovani da možete da stvarate *istoriju budućnosti?*

VII. Zašto ova tema (VII)?

Vjerovatno ste čuli, Kina je pokrenula inicijativu „16+1“: Pojas i put. To je moderno viđenje puta Korčulanina Marka Pola, puta svile.

U tu inicijativu Kina ulaže par stotina milijardi dolara! O toj inicijativi smo imali skup na Cetinju. Bilo je dosta studenata sa UDG-a! Naravno, onih koji prate i interesuju se za ono što se radi na UDG-u! (Bile su i Božićne rasprave- to je sve zbog vas i imidža UDG! Ali nije vas bilo koliko treba. Ako stvarno mislite da sjedeći možete pobijediti na životnom maratonu, ako nemate ni ideja, ni karaktera - **napustite UDG!**).

UDG je uključen u inicijativu „16+1“, inicijativu „Pojas i put“!

Ova inicijativa i Vama pruža nove mogućnosti u bliskoj perspektivi! **Da li imaćete ideja i karaktera da ih sada vidiš i sutra iskoristiš?**

VIII. Zašto ova tema (VIII)?

Svi smo učili o grčkim filozofima, od Talesa, preko Sokrata, do Platona i

Aristotela!... Ta grčka filozofija je uz Rim (pravo) i Jerusalim (vjera) udarila temelje Zapadne civilizacije.

Da li znate da su Konfučije, Lao Ce,... Buda „vrenici“ grčkim filozofima, te da su oni utemeljivači najsnažnije i najdugovječnije civilizacije na svijetu - Kineske civilizacije? Zar ovo ne budi maštu i dalje ideje za neobičnu prezentaciju Tvojeg tima?

IX. Zašto ova tema (IX)?

Do 1500. godine Kina je bila mnogo razvijenija civilizacija od Evrope! Izumi baruta, štamparije, raznog oruđa bili su kineski izumi, da bi ih Evropa kasnije domislila. Iznenada, Kina pada u nerazvijenost! Zaustavlja se razvoj! Zašto?

Vjerovali ili ne (nadite u literaturi), zbog jedne stranice teksta kineskih hijeroglifa na kojoj je pisalo: „Zabranjuje se sjeća šuma i proizvodnja drveta za pravljenje brodova!“.

Okean - Pacifik, je bio veza Kine sa svjetom vjekovima... Poslije ove zabrane, brodova je bilo sve manje... Kina se zatvara... U međuvremenu Evropa pronalazi Ameriku... Otvara se... Sredozemlje... Evropska kolonijalizacija, Afrika, Azija, Južna Amerika... Razvija se... Danas? Evropa se zatvara... Tramp zatvara Ameriku... Kina se otvara... Kina je nosilac slobodne globalne trgovine, a ne Evropa i SAD... Koliko na prvi pogled paradoksa koji mogu biti i „umjetnički“ prezentirani od Tvojeg tima!

Da je kojim slučajem tada u Crnoj Gori zabranjena sjeća šuma - danas bi razumjeli otkud to ime „Crna Gora“. A sada - to je samo nostalgično istorijsko i maštovito okretanje ka dalekoj prošlosti kada su današnje šikarom obrasle planine i brda „koja se ulivaju u more“ bili obrasli visokom i gustom crnom gorom (visoka borova šuma)... Makar tako su je doživljavali sa brodova iz daljine Jadranskog mora!

X. Zašto ova tema (X)?

Zbog toga što osjećam da će vas sve pokrenuti i osjećam da će sve prezentacije biti na nivou maštete, ideja, rada i znanja koje priliči studentu Istorije budućnosti!

*

LITERATURA

1. Biblioteka UDG, posebno knjiga:

„Kina: istorija, kultura, religija“ (Vladimir V. Maljavin)

2. Knjige u UDG Skriptarnici:

• “The 2016 G20 and China”, Chongyang Institute for Financial Studies, Renmin University of China

• “China’s road and prospect (Record of the 5th World Forum on China Studies)”, Institute of China Studies, SASS

• “China’s history”, Cao Dawei; Sun Yanjing

• “The Belt and Road Initiative: What will China offer the world in its rise”, Wang Yiwei

• “Kineska filozofija”, Fung Ju Lan

• “Famous Emperors in Chinese History”, Shangguan Ping

3. Knjige o Konfučiju, Lao Ceu, Budi

4. Naravno, i svi drugi izvori koji su vam na bilo koji način dostupni!

*

UPOZORENJE

Nemojte se usuditi da bez prethodno pročitane literature koja se odnosi na vašu prezentaciju, pravite prezentaciju! Planačke i prostačke prezentacije se ne smiju praviti, jer bi to moglo ugroziti dostojanstvo i čast jednog naroda, jedne zemlje i jedne velike civilizacije!

*

ROKOVI

- Napisati i pripremiti materijal za diskusiju: januar 2018. god
- Formiranje grupa: Najkasnije do 16. februara 2018. god
- Prezentacije: Druga subota i nedjelja u aprilu 2018. god
- Provjere rada grupa:
  - I provjera: 01. marta 2018. god
  - II provjera: 25. marta 2018. god

**Prof. dr Veselin Vukotić
Idejni tvorac projekta “Ideje i karakter”**

3.2.中国 历史, 文化, 宗教, 科学

I. 为什么选择这个话题 (一)?

中国是即将到来的经济和政治超级大国。中国在不久的将来（大约2050年）将成为世界上第一经济体，以GDP衡量：大约六十兆美元（相当于当今世界的GDP）。同年，美国GDP将达到约三十八兆美元。中国也是世界上最古老的文明之一，连续有大约5000年的历史。我们的文明，西方文明是从1500年开始算的，也就是说，它大约有600年的历史。认为我们的文明是古希腊和古罗马的直接继承者是错误的！

今天，中国是世界上人口最多的国家！

中国在一个与西方民主完全不同的政治制度中取得了今天的成果！中国的过去、现在或未来是否要求UDG大学的每一位学生都有义务熟悉中国历史、文化、宗教、科学、哲学……。你们每个学生都知道中国将在本世纪直接或间接地影响你们的生活吗？

II. 为什么选择这个话题 (二) ?

UDG与中国高校建立了非常创新、富有成效的合作关系：包括来自成都、北京、长沙等大学……跟中国公司的合作是一样的！这一合作始于2016年11月，现在已有3名来自UDG的学生（1个学期）和1名博士生（12个月）在中国学习。2018年2月至7月，我校通过公众号召选择了15个学生去中国进修和学习，其中有不同学院和不同年龄的学生都抓住这个机会。去年有8名，并今年将有10名来自成都的学生来UDG学习，我们正在等来自北京的中国学生人数的确认…去年夏天，3名中国学生在黑山三家公司实习了一个月…今年，我们还期待有5到7名中国学生在黑山完成实习，都是由UDG组织的…我们与四川和北京的公司以及来自香港的投资基金和银行为我们的学生准备提供1-2个月的实习机会！…感谢UDG学生在中国期间的努力，UDG大学越来越有名。我校学生Luka Lakovic在商业创意竞赛中赢得了第18名（来自中国和亚洲的选手一共提交了大约三十七万项目），以及两位学生Jovana Milovic和 Haris

Bajramovic在四川的国际设计比赛中获得了第一名。正是通过“想法与性格”这个项目，每个学生都有机会了解在中国学习或实习的各种可能性。当然，数量总是有限，所以只有那些最努力和最优秀的学生，也就是那些对自己和对生活有责任的学生才可以实现这个梦想！

III. 为什么选择这个话题（三）？

去年以来，我们为所有的UDG学生提供了汉语课。学生人数令人印象深刻，但我还是认为不够。不管英语是UDG的官方语言（不仅是在黑山的唯一一个大学，而且是在本地区的唯一一个大学有这个规律），不管有超1,200名UDG学生在我们的外语中心或者任何其他语言学校参加外语课，我个人对你们学习外语的态度还是非常不满意。你们需要更加认真，更加努力去学习外语。除非希望成为酒店的门卫，或者烤玉米卖家，或者街头清洁工等，英语水平，不管有多么完美，不过很少真的是完美的，通常情况下都是不够的。你实在是到了UDG为了在生活的脚下和角落过日子吗？你不会为自己感到羞耻吗？有这么好的学习条件，培养每位学生学会奋斗（不成为“书呆子”），有这么多的机会，这么好的校友网络... 而且你像一个自豪的孔雀一样一直等待事情发生，你最大的梦想是在2-3个月内成立一个“比尔·盖茨”类似于公司，每天还是求妈妈给你2欧元下完课去喝咖啡，你的阿姨给你买了最新的iPhone作为礼物（你真的需要它吗）... 当生活把你带到角落，30-35岁的你只能流眼泪说“天哪，现在怎么办”！最可能你会责怪UDG大学，或者一些老师等等。基本上，你不会承认自己的错误，二这个错误的根源比今天更深！承认了错误没有 - 你和你的孩子将个人承担所有的后果！如果明天你的孩子问你“为什么我的朋友和同伴生活得如此舒适文明，我们如此悲惨呢？”，你会怎么回答？你要知道，“他们是小偷，我们是诚实的”这个答案只会让他们鄙视你，不尊重你..... 今天应该多想想你未来怎么看待你的孩子，今天在UDG不负责任的话，你会直接影响自己孩子的未来。一定要了解，你对父母没有主要的责任和义务。你的主要责任是对你未来的孩子，如果上帝同意给你孩子（他一定会同意至少给三个吧）和对他们的未来... 你的父母愿意支付你的学费（你们大部分的情况是这样的），他们这样已经完成了对你的义务。你现在必须把生命交到你自己的手中！

没有至少4-6门外语的知识，把生命交到你自己的手中可能会成为个问题！不要从游客的角度去思考外语！想想你的职业和生意，你的收入！地球上越来越多的人——你去考虑全球竞争，特别是高质量和高薪酬的工作！

不要依赖于“专家”的故事，或者你的父母、邻居、表亲，根据过去形象转移你的未来。过去形象是一个封闭的社会，一个有围墙的社会，一个限制外部竞争的社会。全球化是不可避免的，所有的界限都在下降，或者变得更加松散... 只有知识的界限依然强大！

我知道有很多人在摇头！可能也在提出一些“小人”的意见…但是相信我的意图是诚实的，它来自一个伟大的经验…“生产”成功学生的经验，这些我培养的人才今日非常成功，他们的孩子们都来UDG学习。很久以前我就开始向每一个学生学习了！从每一个学生，哪怕是最好的和最不好的，最负责任的和最不负责任的，我都教懒惰和勤奋的学生，我研究他们的心理，思维方式，感知野心和人才…我最大的成功是，至少在几十个案例中，我和所谓“失败的学生”达成了协议，并把他们带回到了成功和骄傲的道路上…你看，他们今天非常感谢我！…这是我为你们那些不认真对待并发表不成熟意见的人所作的评论！

我再说一遍，在全球化的世界里，你也会改变你的职业，工作和你将工作和生活的国家！为了使全球化所产生的当代文化受到控制，4-6种外语是一种义务！“天哪，听他说4-6种外语…这哪里有……” - 我知道你在这样想！…从这些评论就可以看到你是多么的宠坏，没有自信，不负责任…从幼儿园你在学习外语，小学和高中时 - 13年一直学习外语，而且你生活在一个特殊的环境，从咖啡馆和餐厅到报纸，电影，歌曲……到处都是外国语！如果我在“那个时候”学会了两种语言，那么对你来说学会4-6个语言，就像“小菜一碟”！我再次告诉你，如果不学习外语，UDG或任何其他大学的文凭就是毫无价值的。你想想2050年，看看50岁的自己！或者想象一下，看看2070年的你…你2111年左右就该退休了！…到时候，世界的变化比你身体的变化还要大！

IV. 为什么选择这个话题（四）？

这个话题本身就有挑战性！我认为它为创造、发展想象力、自我教育和学习提供了足够的机会…中国文化实在是非常丰富的文化，所以我相信你们这些上个学期上中国文化课、成绩挺好的学生，这次会表现得更好！我希望你们会用这个平台来交流，学习如何在一个团队中工作！团队合作！团队合作！团队合作！在一项对来自世界各地的15000名管理人员的调查中，关于他们最希望一个毕业生有哪些特点的问题，他们说：“在团队中工作的能力！”以色列奇迹的秘密之一就是团队合作！在一个大约有80个不同民族，有不同宗教信仰的国家里，这是可以实现的… 我觉得UDG的社交活动正在改善--但还是不够…只有当你亲自认识大约500名UDG的学生（来自不同的学院），我们才可以谈论社交和友谊，尤其是从今天到2444年的UDG商务网络！商务网络使用整合的原则！相信我，在UDG学习的最大好处之一就是我们对这个网络的重视！当然，这个网络还包括你在不同场合遇到的其他国家学生…你们现在有一部分人，因为开一辆很棒的车（其实是父母的车），认为自己比别人好。十年后，你们就会看到那些现在认为比你们差的同学们，用自己赚的钱，购买了更棒的车，而你们呢，还在开别人的旧车。永远不要忘记Ivan Gundulic的诗句（他是谁？）：“幸福的车轮总是在旋转，从来不

会停止的，谁在上面-就下来了，而谁在下面-就该上去”... 生活就是这样--它应该引导你，而不是你引导它！要想成为一名团队成员，你必须非常专业、勤奋、有创业精神、诚实、扎实，你必须积极主动，并有灵感！... 如果不是这样的话，团队会抛弃你...。相信我，“孤独骑手”的时代早已过去了...

V. 为什么选择这个话题（五）？

第一所没有教授的大学在法国成立！ 这是一个新的世界奇迹！

“想法与性格”正是这样一个大学的根本.....也就是说，尽可能地让学生自由选择，团队合作，自我教育。 正如卡内基所说（你可能听说过他的基金会）：**最好的教育是自我教育！** 所以，不要逃避团队的义务。 你要更积极，更好奇，更坚实... 否则，**你失去了你生命中的黄金时间！**

VI. 为什么选择这个话题（六）？

大使率领的中国大使馆人士以及黑山和该地区的中国企业专家将出席决赛！ 我们还将邀请黑山的一些商人以及其他外国投资者。 所有的教授和同事们必须参加活动！

这是一个非常好的展示自己和自己团队能力的机会，虽然需求仍然很高，但是通过这个平台可以进一步让更多的黑山商人找UDG大学学生并给他们提供就业机会！

我们所有人单独和在一起必须投资于UDG品牌的形象。 这个品牌已经存在 - 但它必须不断地，每一分钟扩大和丰富，直到至少2444 ... 之后. 呢.....？ 难道你不觉得快乐和荣幸可以创造未来的历史吗？

VII. 为什么选择这个话题（七）？

你可能听说过，中国启动了“一带一路”以及“16 + 1”倡议。 这是来自科尔丘拉岛的马可波罗丝绸之路的现代版本。

中国为这个倡议正在投入数千亿美元！ 我们在采蒂涅举行了关于这个倡议的论坛。 UDG有很多学生参加过！ 当然，那些对UDG正在发生的事情感兴趣的学生参加过！ （还有圣诞节的讨论 - 这些活动都是关于你和UDG的形象！ 可是过来参加的人还是不多。如果你真的认为没有什么想法，也没有什么性格，就可以赢得生活马拉松比赛， **你就马上离开UDG！** ）。

UDG也是“16+1”和“一带一路”两个倡议的参与者！

这一倡议为你在不久的将来带来新的机会！ 你有想法和性格现在看到并明天使用这些机会吗？

VIII. 为什么选择这个话题（八）？

我们都学过希腊的哲学家，包括泰勒斯，苏格拉底，柏拉图和亚里士多德！ ... 古希腊哲学与罗马（法律）和耶路撒冷（宗教）一起就是西方文明的基础。

你是否知道孔子、老子和菩萨是希腊哲学家的“同辈”，他们是世界上最强大文明--中国文明的创始人？这是不是让你的团队进一步做好准备有精彩表演？

IX. 为什么选择这个话题（九）？

一直到1500年，中国比欧洲发达的得多！火药、印刷术、各种工具都是中国的发明，欧洲只是后来改善了一下它们。之后，中国的发展突然停止了！为什么？

你爱信不信（在文献中可以看到），都是因为一张用汉字写的文章：“禁止砍伐森林并生产造船的木材！”。

几个世纪以来，太平洋是中国与世界之间的链接.....在这个禁令之后，中国有越来越少的船只.....当时中国封闭.....与此同时，欧洲发现了美国.....开始开放.....地中海...欧洲殖民化，非洲，亚洲，南美...一直发展...今天呢？ 欧洲就封闭...川普要封闭美国...现在中国开放...今天中国是自由全球贸易的承载者，而不是欧洲和美国...其实，这些悖论都可以在你团的介绍中有“艺术性”！

如果当时禁止在黑山砍伐森林 - 今天我们就会明白“黑山”这个名字是从哪里来的。 而现在，这只是一个悠久历史的记忆，当今那座流入海中的伤痕累累的山体被高大厚厚的黑山（高松林）所覆盖.....这就是人们坐船时如何从亚得里亚海看到了黑山！

X. 为什么选择这个话题（十）？

因为我认为这个话题会激励你们所有人，我觉得所有的演讲都会处于适合未来历史的学生的想象，好的主意，努力工作和丰富知识的水平！

*

参考书目：

1. UDG图书馆，专门推荐：

“中国：历史，文化，宗教” (Vladimir V. Maljavin)

2. UDG复印室：

• “The 2016 G20 and China” , Chongyang Institute for Financial Studies, Renmin University of China

• “China’s road and prospect (Record of the 5th World Forum on China Studies)”, Institute of China Studies, SASS

• “China’s history” , Cao Dawei; Sun Yanjing

• “The Belt and Road Initiative: What will China offer the world in its rise” , Wang Yiwei

• “Kineska filozofija” , Fung Ju Lan/ “中国哲学简史” , 冯友兰

• “Famous Emperors in Chinese History” , Shangguan Ping

3. 关于孔子，老子，菩萨等的资料

4. 当然，完全可以使用任何其他的合适的资料！

*

警告：

如果你还没有参加演讲相关的书目，那就别敢做介绍！不允许有过于简单或者浅薄的介绍，因为这样就可以危及一个国家、一个民族和一个伟大文明的尊严和荣誉！

*

主要截止日期：

- 写上和准备讨论的资料和内容：2018年1月
- 组织团队：最晚2018年2月16日
- 演讲表演：2018年4月份的第二个周六和周日
- 检查团队的准备过程：
  - 第一次检查：2018年3月1日
  - 第二次检查：2018年3月25日

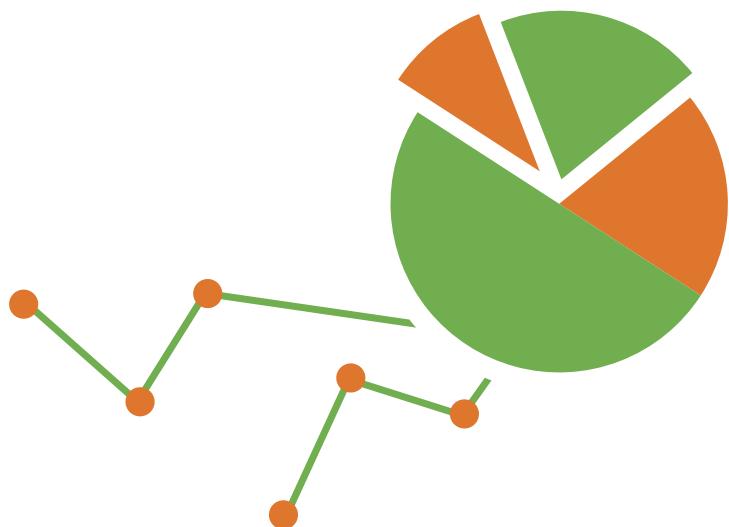
Veselin Vukotic 校长
“想法与性格”项目的创始人

Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Ciklus "Ljubav i karakter"
Ljetnji semestar 2016/17

4 STATISTIKA PROJEKTA IDEJE I KARAKTER

U ljetnjem semestru studijske 2017/18. godine projekat "Ideje i karakter" je bio posvećen temi "Kina: istorija, kultura, religija, nauka".

U okviru ovog ciklusa studenti su bili podijeljeni u **232 grupe** od po 6 članova.

Sumarno, ukupno **1392 studenta UDG** su istraživali kinesku istoriju, kulturu, religiju i nauku u ljetnjem semestru studijske 2017/18. godine. Broj učesnika u ciklusu "Kina: istorija, kultura, religija, nauka" po nivoima studija prikazan je u nastavku:

- I godina: 117 grupa, 702 studenata;
- II godina: 75 grupa, 450 studenata;
- III godina: 40 grupa, 240 studenata.

Osim generalne teme projekta, studentske grupe imaju šansu da sami prijave temu u okviru koje će istraživati i pripremati prezentaciju za finalno takmičenje. U nastavku je moguće naći teme ciklusa koje su studenti samostalno osmislili i prijavili koordinatorima projekta.

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija, nauka" Teme - I godina

- Vjetar se mijenja svakih sto lija, a običaji na svakih deset
- Mostovi budućnosti između Crne Gore i Kine
- Kina i Crna Gora
- Razlika izmedju Kineske (istočnjačke) kulture i naše (Evropske) kulture
- Kineska kultura
- Kina
- Šta mi zapravo znamo o Kini
- Religija Kineza i njihovo razlikovanje od ostalih naroda
- Kina - Uspavani zmaj
- Kina - Zemlja inovacija
- Kultura Kine
- Kultura Kine
- Očekivanja od Kine u budućnosti
- Kina i istorija
- Kina i kultura
- „Nije bitno koliko se sporo krećeš sve dok ne staješ” - Konfučije
- Biznis u Kini i njihova kultura
- Made in China
- Svi putevi Budućnosti
- Crnogorci o Kinezima
- Kina: istorija, kultura, religija, nauka
- Kineski zid
- Konfučijanizam
- Putovanje Kinom
- Doprinos savremene Kineske nauke na svjetski razvoj
- Prošlost i sadašnjost Kine
- Kina - istorija budućnosti
- Kina u našim očima
- Mudrost o životu, Konfučije
- Kina iz ugla studenata politehnike

- Zalogaj kineske kulture
- Istorija, umjetnost i nauka Kine
- Kina
- Made in China
- Tradicijom i kulturom kroz vrijeme
- Tri savršenstva Kine
- Upoznajte Kinu
- Kina - zemlja stare civilizacije i najmodernije čudo
- Kultura Kine
- Kina: Istorija, kultura, religija, nauka
- Kina
- Prednosti i mane najmnogoljudnije zemlje na svijetu
- Kulturne tradicije Kine
- "Svakog dana ponesi kanticu zemlje na jedno mjesto i sagradićeš planinu."
- Konfučije
- Kina- istorija, kultura, religija i nauka
- Kina - život, običaji, obredi, religija, filozofija, nauka i umjetnost
- Kulturna zaostavština Kine
- Kina nekad
- Kineska kultura
- Poređenje kineske i crnogorske kulture i religije"
- Kineska kultura
- Opšte informacije o Kini i njenoj kulturi
- Kineska Kultura
- Putevi svile
- Kultura od nastanka Kine pa do sada
- Emisija o Kini
- Učenja Kine
- Meditacija
- Tonight show
- Plesovi Kine
- Kina i Crna Gora
- Umjetnost u Kini
- Dinastija Ming

Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija, nauka" Teme - II godina

- Crna Gora i Kina
- Crnogorci i Kinezi
- Kina i religija
- Kina i kultura
- Kina i mi
- Kina - kultura
- China - hospitality
- Kina i misao
- Kina i narodne priče
- Made in China
- "Jorney to the West"
- Kineska priča
- Kina i individualnost
- Kina – tri savršenstva
- Kina današnjice
- Kineski kalendar
- Kina – kultura i hrana
- Kina i sport
- Peking 2008
- Kineska mitologija
- Kina: zemlja drevnih mitova i legendi
- Kultura hrane u Kini
- Umjetnost i kultura Kine
- Kina i umjetnost
- Moć Kine
- Fun facts about China
- Kina, duh orijenta
- Vodič kroz Kinu
- Kineska kultura i običaji
- Kineski svijet

- Kina i razvoj
- Kineska muzika
- Kinoteka
- Kina: kultura i sport
- Zhōngguó - cvjetno Kraljevstvo
- Kina, kultura i istorija
- Kina, svuda oko nas
- Pandin svijet
- Kina, we can make it!
- Student u Kini
- Kineski zid – istorija i značaj
- Kina kroz naše oči
- Simboli Kine

Finalno takmičenje ciklusa "Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija, nauka" Teme - III godina

- Kina i jezik
- Pojava zen budizma u Kini - lik Bodidarme
- Kultura Kine
- Kultura Kine
- Kineska mitologija
- Kina: istorija, kultura, religija
- Kina u 21. vijeku
- Kultura Kine posmatrana kroz njenu istoriju
- 3 Savršenstva - kaligrafija, poezija i slikarstvo
- Putovanje od hiljadu milja počinje jednim korakom
- Kina i Crna Gora
- Kina na UDG-u
- Psihologija Kine
- Druga strana Kine
- Istorija budućnosti Kine
- Shenzhou
- Prošlost, sadašnjost i budućnost Kine
- Konfučije
- Kultura Kine kroz vjekove
- Crveno - žuto
- Kultura Kine
- Vremeplov
- Kina - Zemlja otkrića
- Stara Kina
- Lao Ce
- Fang Shui
- Kina i kultura
- Kina i religija
- Kineska kultura i njena otkrića
- Veseli peškiri

- Jin i Jang
- Kultura Kine
- Razlike nisu granice
- Kina i tradicija
- Made in China
- Tradicija u Kini
- Naučna dostignuća Kine
- Crna Gora i Kina kroz istorijski razvoj pa do danas
- Kineska kultura i identitet kroz nacionalnu kuhinju
- Kina kao istorija budućnosti
- Kina - zemlja kontrasta

Finalno takmičenje ciklusa "Kina: istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Ambasador NR Kine Cui Zhiwei
Ciklus "Kina: istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

5 AMBASADOR
NR KINE PODRŽAVA
PROJEKAT

U petak, 18. maja 2018. god na UDG-u je organizovano završno takmičenje najboljih timova u okviru projekta „Ideje i karakter“, a na temu: „Kina: istorija, kultura, religija i nauka“.

Takmičenje je održano na crnogorskom i engleskom jeziku. Agenda takmičenja šest naboljih timova nalazi se u nastavku:

1. **Chinese story**, Faculty for Applied Science, *Psychology*
2. **Differences are not obstacles**, Faculty for Food Technology, *Food Safety and Ecology*
3. **Fang Shui**, Faculty for International Economics, *Finance and Business*, 3rd year
4. **China and development**, Faculty for International Economics, *Finance and Business*, 2nd year
5. **A bite of Chinese culture**, Faculty for Polytechnics
6. **Yin and Yang story**, Faculty for Design and Multimedia

Finalnom takmičenju prisustvovao je i Ambasador NR Kine u Crnoj Gori, Cui Zhiwei, sa predstavnicima 12 kineskih kompanija koje su angažovane u Crnoj Gori.

Pobjednici ovog takmičenja su studenti Fakulteta za prehrambenu tehnologiju, bezbjednost hrane i ekologiju, sa prezentacijom “Razlike nijesu granice”. Pored njih, drugo i treće mjesto osvojile su grupe: “Ying and Yang story” i “Kina i razvoj”.

Nj. E. Ambasador Cui Zhiwei je uručio nagrade prvoplaširanim timovima, poklonio biblioteci UDG-a paket od oko 50 knjiga, dok su kineske kompanije obezbijedile oko 40 praksi za studente UDG-a, kao i specijalne nagrade za izabrane učesnike sa UDG-a.

Ambasador je i održao predavanje u okviru kojeg je iznio osnovne karakteristike kineske kulture, ekonomije i politike, kao i stavove Kineske vlade u pogledu budućih geopolitičkih pravaca razvoja Kine i njenog mesta u budućoj globalnoj zajednici.

Gospodin Cui Zhiwei je istakao značaj samog takmičenja rekavši da ovo takmičenje u okviru projekta „Ideje i karakter“ interesantno i posjeduje veliki značaj.

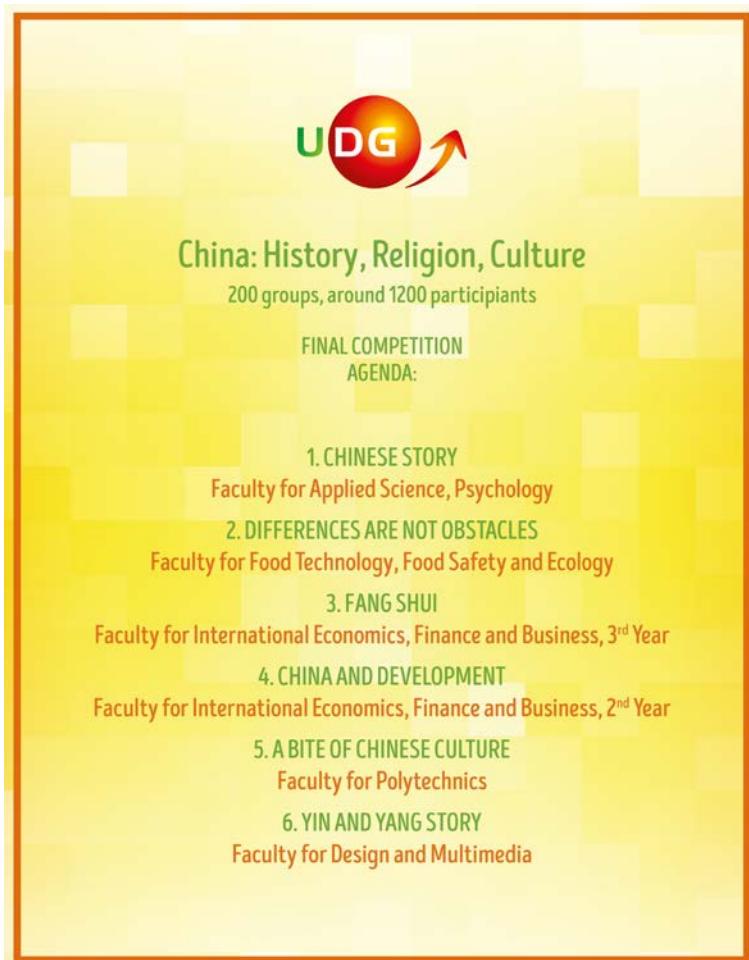
„Prema mojim saznanjima na ovom takmičenju je učestvovalo 260 timova sa svih fakulteta UDG-a, sa oko 1300 studenata koji su kao temu imala izučavanje Kineske istorije, kulture, religije i nauke, gdje su pominjali i Jin i Jang i Feng Shui što me priyatno iznenadilo.“

Nakon predstavljanja grupa studenata, Njegova Ekselencija Ambasador Cui Zhiwei je uputio čestitke svim učesnicima: „Izlaganjem studenata uvidjeli smo značaj organizovanja samog takmičenja i ozbiljan pristup svih takmičara, gdje se vidi intenzivnost rada i posvećenost izučavanju kineske prošlosti a i sadašnjosti, zato u ime Kineske ambasade i u ime predstavnika svih kineskih kompanija koje posluju u Crnoj Gori a sa kojima UDG ima saradnju želim da čestitam svim učesnicima takmičenja na ostavrenom uspjehu“

Takođe, svoju posjetu je iskoristio i da širu javnost podsjeti o saradnji koju UDG, na čelu sa Rektorem profesorom Veselinom Vukotićem ima, ne samo sa Kineskom ambasadom, već i sa ostalim kineskim kompanijama koje posluju u Crnoj Gori. „Obzirom da dijelimo zajedničku viziju o saradnji i razvoju naše dvije zemlje, UDG zajedno sa Kineskom ambasadom je uspostavio zajedničku saradnju i sa drugim kineskim kompanijama u Crnoj Gori. Neki od projekata su u svojim završnim fazama, što je pokazatelj napretka poslovanja. Takođe, želim da istaknem zadovoljstvo što je veliki broj studenata pokazala interesovanje za boravak u Kini, a takođe u saznanju sam da tokom jula će nekoliko studenata imati priliku da boravi na plaćenim praksama u istaknutim kineskim kompanijama.“ Nije krio zadovoljstvo ni zbog činjenice da će određeni broj kineskih studenata imati priliku da boravi u Crnoj Gori. Očekujemo da će

pored 30-ak studenata UDG-a koji su trenutno u Kini (na Univerzitetima i na internship-u), još nekoliko studenata dobiti internship u kompanijama i bankama Hong Konga, Šangaja, kao i u Makau. UDG je posebno ponosan što ambasador NR Kine, gospodin Cui Zhiwei, saradnju sa Kinom kvalifikuje kao **“istorijski doprinos UDG-a uspostavljanju prijateljskih odnosa između Kineskog i Crnogorskog naroda”**.

U tom kontekstu i rektor UDG-a, prof. dr Veselin Vukotić je pozvan da, zajedno sa 30 profesora iz svijeta, uz učešće 10 profesora iz Kine, nekoliko dana uzme učešće na Forumu posvećenom Kini, razvoju Kine i globalizaciji, što i Profesor, a i UDG doživljavaju kao veliku čast i priznanje.

The poster features the UDG logo at the top right. Below it, the title "China: History, Religion, Culture" is displayed in green, followed by the subtitle "200 groups, around 1200 participants". A section titled "FINAL COMPETITION AGENDA:" lists six numbered items, each with a corresponding faculty name in red. The background is yellow with a subtle grid pattern.

1. CHINESE STORY
Faculty for Applied Science, Psychology

2. DIFFERENCES ARE NOT OBSTACLES
Faculty for Food Technology, Food Safety and Ecology

3. FANG SHUI
Faculty for International Economics, Finance and Business, 3rd Year

4. CHINA AND DEVELOPMENT
Faculty for International Economics, Finance and Business, 2nd Year

5. A BITE OF CHINESE CULTURE
Faculty for Polytechnics

6. YIN AND YANG STORY
Faculty for Design and Multimedia

Finalno takmičenje ciklusa
"Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Ciklus "Zemlje svijeta i karakter"
Zimski semestar 2015/16

6

PROJEKAT
IDEJE I KARAKTER
U FOTOGRAFIJAMA

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

USIC CONCEALS

Ciklus "Religija i karakter"
Ljetnji semestar 2015/16

$$S = z \cdot i^2$$

Ciklus "Dostojevski: mučenik i mislilac"
Zimski semestar 2017/18

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Ciklus "Pronalazači svijeta i karakter"
Zimski semestar 2015/16

Ciklus "Ljubav i karakter"
Ljetnji semestar 2016/17

Ciklus "Umjestnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

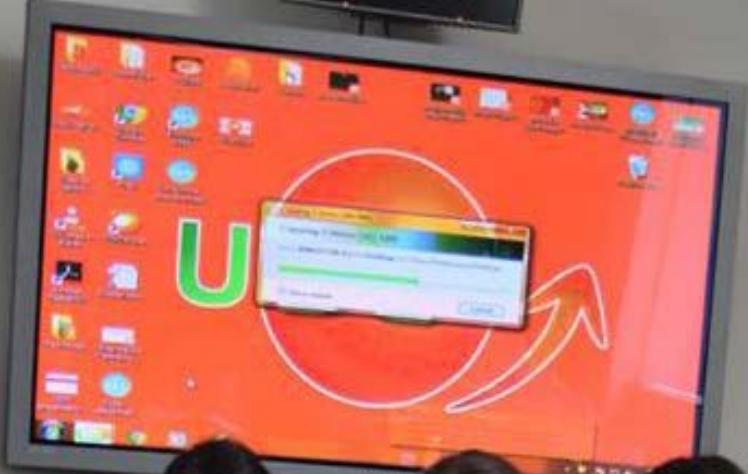

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Dostojevski: mučenik i mislilac"
Zimski semestar 2017/18

Ciklus "Zemlje svijeta i karakter"
Zimski semestar 2015/16

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Ciklus "Poezija i karakter"
Ljetnji semestar 2015/16

Ciklus "Zemlje svijeta i karakter"
Zimski semestar 2015/16

Ciklus "Umjetnost i karakter"
Zimski semestar 2016/17

Finalno takmičenje ciklusa
"Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Finalno takmičenje ciklusa
"Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

Finalno takmičenje ciklusa
"Kina: Istorija, kultura, religija, nauka"
Ljetnji semestar 2017/18

